

Iparunkért!

A BUDAPESTI
KÖNYVKÖTŐK, SZIJ-
GYÁRTÓK, NYERGESEK,
GÉPSZIJGYÁRTÓK, BÓRONDÖ-
SÖK, BÓRDISZMŰVESEK, KEZTYŰSÖK,
KÖTSZERÉSZEK, ORVOSI MŰSZERÉSZEK,
DOBOZGYÁRTÓK, TOKKÉSZÍTŐK,
DISZMŰKÉSZÍTŐK ÉS TIMÁROK
IPARTESTÜLETÉNEK
NEGYPEN ÉVES
FENNALLASÁNAK
EMLÉKÉRE!

B $\frac{384}{16168}$ / 235

FOVAROSI
KÖNYVTÁR
BUDAPEST

Edesapám valamikor régen céhmester volt. Nálunk őrizték a vasveretes céhládát, amelynek cirádáin sokszor végigjártattam ujjaimat s gyermek-fantáziámat. Hanyatló-fejű tulipánok között sárkányok s vitéz griff-madarak agyarkodtak egymás ellen, nyilván azért, hogy elvonják a figyelmet a ládában rejtőzködő mesés kincsekről. Mert szentül hittem, hogy ott halomban áll a drágakő, s e hitemet megerősítette édesapám rejtelmes mondása: az iparnak szurtos a tenyere, arany a feneke.

A céhláda belsejét sohasem sikerült meglátnom. A gyermekkor elszállt, a céhládák eltűntek, csak tartalmuk maradt meg. Aranylapon temérdek drágakő, a magyar iparos szorgalmának, polgári erényeinek, kitartásának és kiválóságának drágakövei. A sárkányok és griff-madarak harcát is értem: ezekért a drágaságokért és a magyar tulipánért vitézkedtek s jelképezték a magyar iparost. Szívesen köszöntöm a vitézkedés negyven évét, amelyet ezer előzött meg s még több fog követni, mert hittel hiszem, hogy a mai nehéz idők multán az iparos-műhelyekben megint felzendül hamarosan a termelő munka lendületes, bizakodó, vidám muzsikája.

Dr. Vass József

Ötlyöztant a messer jöved.

Amf

Egészséges társadalmi és gazdasági rend alapja és biztositéka az önálló, független kisexistenciák minél nagyobb száma és azoknak minél hathatósabb megerősítése. Ezért kívánok továbbdolgozni törhetetlen energiával a hazafias kisiparos osztály boldogulásáért és méltán megérdemelt jobb jövőjéért.

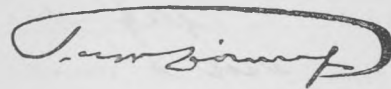
1929. október hó 17-én.

Ez a Madik János

Mint aki könnyeket isok: Köröntöm könnykötő-
met, - mint aki a Pazarust is meg-megnyergeslem:
üdvözlöm nyergeseimet, - mint aki sokat utarom:
parolázok ma a börtöndöcsisimel, - s mint aki
meg-meghúrom ma is epres-máskor az orgonaszü-
jät: borosra ölelem sziggyártóimat, - no és
~~mint~~ ereksformán mint családbeli sattyafia
a többi attyafiaknak: Ki ne Köröntene éren
a mi unneprapátónkon naprapáinkat, családunk
törzsoöket: egy álvatról egy bört hürő öreg liigára -
inkat?

Sávanhuly

Negyven esztendő egy nemzet életében is jelentős időtartam. A magyar kézműves- és kisiparosság történetében ez az utolsó negyven esztendő egyuttal a legsúlyosabb válságok sorozata. Ha e válságok dacára őrhelyén áll a budapesti könyvkötők, szíjgyártók, bőröndösök és rokoniparágaik ipartestülete, azt azoknak a lelkes, tettekre kész és áldozni is tudó férfiaknak köszönheti, akik az élén állottak és ma is kormánykereket forgatják. Bizakodással tekinthetünk mindnyájan a jövőbe, amíg ilyen iparosvezetőkkel rendelkezünk.

Ipartestületek Országos Szövetségének
elnöke.

Tisztelelt Előnk Úr!

A budapesti Könnyűiparosok, szövőiparosok, bőrpénzesiparosok, borbély-
művesek ipartestülete fennállásának negyvenedik évfordulóját
ünnepeli. Midőn ez alkalmából úgy az Országos Ipartestület,
mint a magam nevében igaz rokonsággal köszöntöm ezt
a legvirágzóbbik Népi Tartsók Lakai ipartestületét, ezekben jut-
nak a régi magyar nyergesek - a lovas nemzetnek ezek a
fontos iparosai - aktívnek utódai, megértve a kor szavát.
Átalakították iparuknak nagy részét úgy, hogy elődeikhez
hasonlóan, ők is - mint bőrpénzesiparosok - a Népi Tartsók
szolgálatában állanak. Ezek az én öreg vasutas- orvosek
amennyivel közelebb állanak.

Szövegéből köszöntöm hát az ünnepelő ipartestületet a
Kiválóak úgy emeltek, mint a benne tömörült derék ma-
gyar iparosoknak sebb is jobb jövőjét.

Flaxafias üdvözléssel
Budapestben 1929 október havában

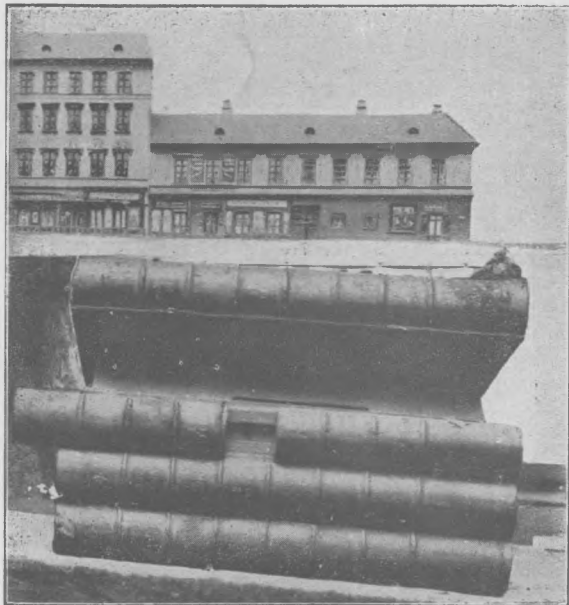
Tolnay Kornél

A magyar iparosság jövője csak a kézműves kamarában való
egyesülés által biztosítható

Rausch Aladár

m. kir. kormányfőtanácsos,
a Baross Szövetség Elnöke

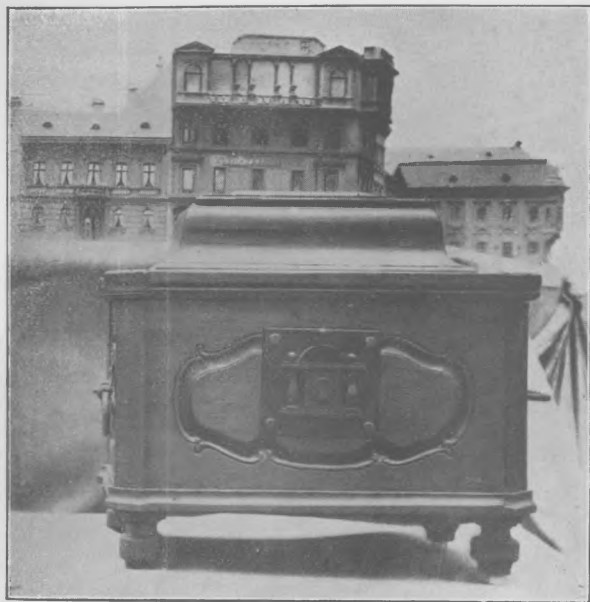
A könyvkötő mestercséh ládája. (18. századból.) Fából készült, bőrral bevont, 4 egymásra tett nagy vaskos könyvet ábrázol. A fedél külsején látható bőrron égetett kép egy glóriával övezett férfit ábrázol könyvkötőmunka közben. A második könyvön titkos zár, 3 kulccsal.

(Háttérben a régi Rózsaszerház.)

A pesti szijgyártó és nyergescséh ládája (18-ik századból.) Barnára fényezett fa, mellső oldalán intarziákkal. Két oldalt rézfogantyuk.

Háttérben a régi Belváros (Sebestyén-szerház, Rózsaszerház.)

A kesztyűs mesterczéh ládája. (18-ik század közepéből.) Barna keményfa, tompított sarkokkal, 4 oldalán faragott diszítésekkel. Mellső oldalán vaszár titkos ajtóval.

Háttérben a régi Zöldfa-utca (most Verespálné-utca.)

A pesti szijgyártó és nyerges czéh zászlója. (18-ik századból.) Háromszögű vörös virágos selyem, arany rojtokkal. Mindkét oldalon olajfestmény: az egyik fölött

„18 S. GEORGIUS. O. P. IV. 21“
a másik fölött

„S. QUALVARTOS. O. P. N.“
felirat.

A rúd végén rézgömb és lándzsa.

EGYVEN ÉV.

Megkésve, de lankadatlan buzgalommal fogunk hozzá, hogy szerény tehetgünkhöz képest, az emlékkönyv maradandó eszközével igyekezzünk négy évtized jóban és rosszban egyaránt gazdag történetének halvány, de hű képét adni. Halvány képét negyven esztendő munkájának, mert ki merne vállalkozni évtizedek távlatából, más idők, más emberek, más korszellem markáns, erőteljes lefestésére egy szerény album keretei között? De hű képét is egyuttal, rövid, de lelkesítő példaadásként; egy szebb, gazdagabb mult tárul elénk, az utódok elé, akik megkiséreljük: a betű köntösében átadni azt a jövőnek.

Trianon korának boldogtalan nemzedékei között, sujtottság, erkölcsi és anyagi sanyargatottság tekintetében nem áll utolsó helyen a magyar iparos nemzedék. És ha végig nézünk a magyar iparosságon, ugyan melyik része ennek az, amelyiket általános szakmai és gazdasági tekintetben leginkább sujtott a szörnyű átok? Egy elszegényedett, úgyszólván teljesen elsőrendű életszükségleteinek megszerzésére kényszerült országban, — minden kulturájuk, nagyrahivatottságuk ellenére is, — nem maradhatnak előtérben ama foglalkozási ágak, amelyek egy boldog, gazdaságilag egyensúlyozott, nyugodt és biztos létü közönség fokozottabb életigényeit vannak hivatva kielégíteni. Testületünknek megalakulása óta ezen iparágak művelői alkották zömét és így mi sem természetesebb,

mint az a dekadencia, amely szakmáinknak egy szörnyű háboru és egy még szörnyűbb béke után osztályrészül jutott. Most, a változott viszonyok által megváltoztatva, a törhetetlen élni akarás energiájával megedzve eljutottunk az ujrafejlődésnek — a testületi élet renaissance-ának — a halottainkból való feltámadásnak régvárt időpontjához: ehez az új, szebb élethez, ehez a gazdagabb, békebelibb jövőhöz merítsünk erőt, — a multból.

Ipartestületünk 1884. évben alakult, tehát címünk tulajdonképpen anakronizmus: 45 éve állunk fenn, de első öt évünk története a mult homályába vész el. Amidőn azt mondjuk „története”: ezen a pedáns, studiumszerű történetet értjük, mert hiszen töredékes naplók, fragmentumszerű jegyzőkönyvek, évkönyv kivonatok, aranykönyvek, céh-dokumentumok ma is bőven állanak rendelkezésre ipartestületünk levéltárában. Zászlóink, iparunk céhládája a nemzeti muzeum legértékesebb ereklyéi közé tartoznak és ott őriztetnek. Adataink vannak, hogy testületünk egyik, ma már sajnos kiveszőfélben levő szakmája, a legelsők között volt, amely vérét áldozta a pesti bástyáért; ennek kőbe vésett emléke még ma is ott látható a Bástya-utca egyik épületén. Reliquiumok vannak, hogy az „Obervorsteher“, a céhmester: Krempel vezetése mellett ipartestületünk magja Budán, a Várban működött. Nem is a XIX-ik, de a XVIII-ik századból is vannak értékes okmányaink a testületünkben csoportosult szakmák ügyeire vonatkozólag. Ezen nagybecsű emlékiratok feldolgozása messze túlhaladja feladatunkat: de méltó büszkeséggel tölt el bennünket az a tudat, hogy a budapesti ipartestületek ama csoportjába tartozunk, amely féltve őrzi a mult patinás emlékeit és több évszázados multa tekinthet vissza.

Ipartestületünk mint ilyen is egyike a székesfőváros legrégibb ipartestületeinek. Alapító szakmája, amely nevében jelenleg is első helyen áll, a könyvkötő szakma volt. A testület a könyvkötő ipari szabad egyesülésből alakult és legelőször a következő szakmákat egyesítette magában: a könyvkötőt, szijgyártót, kesztyűst, bőröndöst és doboz készítőst. Jóval később csatlakoztak a többi szakmák: legkésőbb az orvosi mű- és kötszerész-

szek és az ifju bördismüves szakma. A sok különféle teljesen heterogén szakmából alakult ipartestület fennállása óta büszke lehet a példás egységre és egyöntetűsége, amellyel sorsát intézte. Soha széthuzás, visszavonás nem ütötte fel fejét ipartestületünkben, soha szakma, amely csatlakozott hozzá, onnan ki nem lépett! E téren egyetlen kivétel csupán a kocsi gyártó iparág volt, amely az 1890-es években még ipartestületünkben tömörült, később azonban a szakmai rokonság folytán a kovács ipartestületbe lépett át és ma is annak alkotó tényezője.

Ipartestületünk megalakulása után minden mozgalomban egységesen vett részt, a köz javára. Amidőn nemsokára az alakulás után a betegsegélyző törvény életbe lépett, ipartestületünk is megalakította betegsegélyző pénztárát. Az akkori nemes liberális szellemétől áthatva, testületünk ezen fontos, szociális problémát is a legtisztább szabadelvűséggel kezelte: bevezette a szabad orvos választást. A munkások azonban nem ismerték fel testületünk jóakarató és nemes inteniók által vezetett intézkedéseinek áldásos voltát; egyhangulag elhatározták, hogy a kerületi pénztárba lépnek. Minden más, az akkori rohamosan fejlődő gazdasági élet alkotásában az első voltunk. Mikor az Országos Központi Hitelszövetkezet megalakult, az első ipartestület voltunk, amely ipartestületi szövetkezetet alapított, Pikler Menyhért vezetése mellett. Ennek a szövetkezetnek a testület tagjai áldásos működését élvezték; gazdasági érdekeiket a szövetkezet nemcsak azzal mozdította elő, hogy mérsékelt kamat mellett személyi hitelt kaptak, hanem még azáltal is, hogy üzleti számláikat és váltóikat is leszámították. Ennek a szövetkezetnek számos, a szakmák fejlődésére igen nagy hatású intézkedése és alapítása volt: így átvette saját felelősségére az óbudai állami keztyüvarró telepet, amely a legkiválóbb munkaerőket képezte ki a szakma részére. Nevezetes alakítás a szijgyártó szövetkezet is, amely a háboru alatt a hadsereg részére szállított és bőrányagot szerzett be. Ez az ipartestületi szövetkezet később az O. K. H. által alapított belvárosi szövetkezetbe belépett és eképen megnagyobbodva és megerősödve, tagjai

előnyeit még inkább tudta képviselni. — De egyébként is, a testület résztvett minden ipari mozgalomban és mindenütt tekintélyes helyet kapott, minden illetékes helyen hallgattak szavára. A tömörült iparágak fejlődésével a legszorosabb összefüggésben volt a testület élete. Minden egyes iparág igyekezett a kor szellemének megfelelően alkotni: Eképen szakmáink fejlődése is a legváltozatosabb képet mutatja. A könyvkötő iparág fénykora ama időre esik, amikor még nyomdai intézetek és kiadók, iskolák és iparművészek nem foglalkoztak könyvkötéssel; a bőröndös ipar virágzása a milleniumi évek idegenforgalmával volt szoros kapcsolatban, a szijgyártó ipar az automobilizmus térhódítása előtt és egészen addig virágzott, amíg a világháborúban az állam nem tekintette hatósági feladatnak ilyenmű szükségletei kielégítését. Köztudomásu dolog, hogy a magyar szijgyártó- és nyerges-ipar Keleteurópa egész szükségletét látta el virágzása idején és világhírré tett szert. A bőrdíszműves ipar fénykora a háborúelőtti boldog és gazdag esztendőkre esik, viszont az orvosi mű- és kötszerészeké ugyancsak amaz időre, amikor még hatósági üzemek nem támasztottak igaztalan és méltánytalan konkurenciát a tisztas kisiparnak. — A dobozkészítő szakma elől idők folyamán a legnagyobb fogyasztó: a dohányjövődék zárta el kapuit, a „házi kezelés”-be vétel által. A tokkészítő szakma a luxust még ismerő békevilágban prosperált; a timárságot régen elnyomta a gyáripar: ma már alig akad képviselője.

Testületünk életében a múltban épen úgy, mint a jelenben a politikai szempontok nem voltak jelentős tényezők. Érthető is ez, hiszen az ipartestület administratív, hatósági jogkörrel felruházott fórum és gazdasági érdekképviselő, amelynek politikai hullámok ideig-óráig árthatnak, vagy használhatnak, de amelyre a közélet viharai tartósabb befolyást nem gyakorolhatnak. Lojális, az uralkodóház és a mindenkor kormányok iránti mélységes tiszteletérzés hatotta át testületünket, de kétségtelen az is, hogy a maga igazát a politikával szemben is igyekezett mindenkor megvédeni és nem engedte, hogy feje felett a közélet pártos hullámai összezsúfoljanak. Mélységes hazafias érzésére mi sem jellemzőbb erkölcsi testületünk

nek, mint az, hogy az első kép, amelyet diszterme részére megfestett Kossuth Lajosé volt, a magyar iparörökéletű mentoráé. Olyan időkben történt ez, amidőn a turini remete szent személye helyett más, élő, vagy holt politikai nagyságoknak is tömjénezhetett volna a testületi tiszteltetés; de a napi politikát mindenkor kikapcsoló testületi szellem erre nem adott lehetőséget.

Nem kevésbé jellemző testületünk hazafias érzésére ama ténykedése, amellyel a háború alatt az arra rászorultakat segítette. A háború elején a testület majdnem egész vagyonát hadikölcsönbe fektette, aminek következtében a szomorú anyagi károsodástól magát megóvni nem tudta.

Hol folyt le testületünk nemes, közérdekű tevékenysége? Annak a szép törekvésnek, amely a székház eszméjét igyekszik valóra váltani még azokban az időkben nyoma sem volt. Első helyiségünk a Szép-utcában volt, a régi házban alakult is meg az ipartestület. 1901. évben átköltözött a testület a Gottermayer-féle, Királyi Pál-utcai házba, majd innen, minthogy a Gottermayer könyvkötészetnek szüksége volt helyiségre, a Magyar-utcába ment át, egy ezelőtt városi hivatal célját szolgáló házba. A belvároshoz sohasem váltunk hűtlenné: *évtizedek előtt költözködtünk jelenlegi otthonunkba, amely ha Isten is akarja, nem utolsó helyiségünk, mert hátra van még leghőbb vágyunk teljesülése: saját székházunk.*

Hatósági felügyeletet ipartestületünk felett az elmúlt negyven év alatt hat hatósági biztos gyakorolta. Ezek közül Kullmann, Bärtl, Dr. Szekeres és a jelenlegi hatósági biztos: Zielinski urak székesfővárosi tisztviselők voltak. Borbély hatósági biztos ügyvéd, Komáromy pedig állami tisztviselő volt. Mély hála és köszönet illeti meg valamennyiöket azért az altruisztikus, nemeslelkű munkásságért, amelyet testületünk érdekében, a hatóságok képviselőitében kifejtettek.

Alkalmazottaink: illetve jegyzőink mindenkoraköztisztviselői kategoriából kerültek ki. Nemes ügybuzgalommal és szakértelemmel vezetik testületünk irodájának ügyeit. Márffy Károly jegyzőnk évtizedekig állt a testület szolgálatában és emlékét igaz elismeréssel őrizzük.

Szántsándékkal emlékezünk meg a legvégén ama tisztos, nagynevű férfiokról, akik évtizedes munkánkban a testület kormánykerekét irányították. Szántsándékkal szólnunk róluk itt, a visszaemlékezés legvégén, mert ők azok, akiknek nevét e cikk olvasói kell, hogy leginkább emlékezetükbe véssék és mert ők azok, akiknek példáján az élők és az eljövendők gárdájának okulnia kell.

Geller könyvkötőre, akit a királyi kegy oly megérdemelten tüntetett ki a Ferencz József rend lovagkeresztjével és az udvari szállítói címmel, Dulczra, a híres-neves szíjgyártóra, Brifler János sérvkötészre, aki cipész iparát felváltva az orthopäd sérvkötészettel testületünk diszévé lett, a néhány hete elhunyt, kimagasló közéleti férfiúra, Melkó Bertalanra, Fischer Lajosra, a tragikus vértanúhalált halt orvosi műszerészre emlékezzetek! Ők voltak testületünk elnökei, az ő nemes munkásságuk lebegjen követendő példaként a késő utódok előtt!

A sokszorosan kitüntetett Gottermayer, aki kereskedelmi tanácsos, törvényhatósági bizottsági tag, a Ferencz József rend lovagkeresztjének, a Szent Szilveszter rendnek és a Francia Akadémia pálmarendjének tulajdonosa volt, Kiszele, Pikler, Jellenz és Kató alelnökök, Karczag, a jelenlegi elnök és Goreczky és Kraft jelenlegi alelnökök neve után induljon a jövő nemzedék, amely a magyar ipar e tekintélyes, tisztos csoportját lesz hivatva reprezentálni!

És nemeslelkű olvasók, akik e szerény kis emlékművet kezetekbe veszitek, ne feledkezzetek meg ama dinasztiaikról sem, amelyek hirt, nevet és becsületet szereztek nemcsak testületünknek e negyven év alatt, de az egész magyar iparnak és így hazánknak magának is.

Ki ne emlékeznék a Franklin társulat kitünő őséire, Méner könyvkötőre? A Molnár, Müller könyvkötő családokra, a márványozás világhírű feltalálójának Halfer könyvkötőnek nevét ki ne ismerné? Egy virágzó, világviszonylatban elismert szakvegyészeti gyár, a Pick gyár köszöni létét teremtő géniusának. A kisiparos energia és akarás megtestesítője a közel-

multban körünkől oly korán kidőlt Mayer könyvkötő nemes alakja köré vonjon glóriát a hálás utókor!

Véssétek emlékezetekbe a Glasz, Dulcz, Szigeti, Freund, Gömbös és Klapka szijgyártó mesterek, a Hausvater, Cserei, Löwinger és Kuttner bőrdöngő mesterek neveit, akik oszlopai voltak a magyar iparnak!

Ismerjétek, ahogy ma ismerik a Posner üzleti könyvgyáros nevét, aki életük végéig adott biztos kenyeret száz és száz munkás családnak!

A neves magyar keztyűs ipar képviselői: Ottenreiter, Pikler, Kirschnig Ágoston cég, Wolfram Gyula, Meixner, mind olyan nevek, amelyek egy munkás nemzet tisztességes munkát végző fiait juttatják eszünkbe. — És most, mielőtt lezárnók e rövid visszapillantást és helyet adnánk a szomorú, de reményteljes jelennek: fogadjuk és higgyük negyven munkás esztendő szent emlékére, hogy elkövetkezendő negyven évünk legelején egy boldogabb, harmonikusabb életű magyar iparos nemzedék fog életre kelni. Ők lesznek azok, akik már a szép Nagy-Magyarország, a trianonmentes Haza pilléreiként áldozzák életüket, adják oda két kezük nehéz munkáját egy szebb, emberibb iparossorsért!

Ők lesznek azok, akikért nem hiába haltak — fel nem sorolható számban — hősi halált derék kartársaink, akiknek emléke örökkön él hálás szivünkben!

Ti ifjú generáció, akik apáitok szorgalma, munkás két keze segítségével pályát és tisztességes ipart örököltök; ne feledkezzetek meg kötelességekről, ne tagadjátok meg a kézműipart, de műveljétek, tartsátok virágzásban időtlen-időig! Őrizétek apáitok, nagyapáitok szerszámait ereklyeként, szálljanak azok apáról fiúra és hirdessék az oly méltatlanul lekicsinyelt kisipar soha el nem muló szükségességét, örökkévalóságát!

Ti boldogabb, napsugarasabb jövő magyar iparosai, olvassátok majd el egy szerencsétlen, sujtott korszak eme rövid emlékezését és gondolatok ránk, e nehéz korban élőkre, akik szebb, emberibb életetek alapjait megvetettük.

KARCZAG VILMOS az ipartestület elnöke: Nagykanizsán, 1882. évben született. Az érettségi vizsgálatnak letétele után Wienben és Leipzigban tanulta a könyvkötő szakmát. Hasonnevű cégét huszonhat évvel ezelőtt alapította és egyéni buzgalmával, nagy szaktudásával üzleti könyvgyárát országos színvonalra emelte. Számos kitüntető érem és oklevél birtokosa, többek között a grand prix Londoné is. Négy és fél évi nehéz harctéri szolgálat után hazatérve, üzletét tevékenyen való újjászervezte, de volt ideje, — mint azelőtt is, ezen hatalmas munka mellett igen intenzív közeleti tevékenységet is kifejtteni, amely főleg ipartestületünk érdekében munkásságában kulminált. Vessünk egy pillantást erre az érdemekben dús munkára.

Karczag Vilmos mint előjárósági tag, husz éve kezdte ipartestületünkben működését. Ezen minőségben is már határtalan volt áldozatkészsége, amelyet a testületi ügyek iránt tanusított. Rövidesen a könyvkötő szakosztály alelnökévé választotta, majd amidőn a széthuzás és pártoskodás addig alig ismert réme próbálta felütni fejét az ipartestületben: ennek ellensúlyozására ipartestületi alelnökké választották őt.

Karczag Vilmos nyitott szemmel látta meg a hibákat, a meddő munkát a vezetésben, látta azt is, hogy elnöktársai vagy nem akarták, vagy nem tudták a helyes irányt felvenni. Amidőn pedig az akkori elnök tragikus hirtelenséggel meghalt: a tagok zöme belátván, hogy erős vezetőre, irányító kézre van szükség, arra termelt férfiút keresett, aki a modern haladás útjára tudja vinni a testületet. A választás csakis Karczag Vilmosra eshetett. Elnökké választották. Óriási feladat várt rá. A testületet anyagilag aktívra tenni, a széthuzásra hajlamos tagokat egy eszme, egy cél szolgálatába tömöríteni, a szerves, kitartó közérdekű munkát meghonosítani: úgy általánosságban ezek voltak teendői. És ő ezen nagy és terhes kötelezettségének kitűnően megfelelt. Elnöki tisztségében működésének egyetemlegességével tűnik ki; minden szakosztály érdekéért egyformán küzd. Titokban, feltűnés nélkül munkálkodik a vezetése alatt álló testület céljaiért, messze tulmenőleg a diszes megbizatással járó kötelezettségen. Altruistikus irányú közszereplése közismert; egyéni tekintélyét, összeköttetéseit a legjelentéktelenebb ügyben épűgy, mint a legfontosabbban latba veti arra rászoruló iparostársaiért. Ez, valamint akadályt nem ismerő áldozatkészsége és közcélú munkássága őszinte népszerűséget — és ami ennél több, mindenki baráti szeretetét biztosítja számára. Tagja a Társadalombiztosító közgyűlésének, alelnöke az Iposznak, az O. K. T.-nek és a Budai Hegyvidéki Szövetségnek, stb. Mint ember: a jótékonyság igaz mintaképe, a jóemberek őszinte jóbarátja. Magával visz mindenkit a produktív, küzdelemteli munkába; békét, rendet teremt. Nem az üres szavak embere, nem jelszavak hirdetője: a tett embere ő. És mert vezérnek született: mindenkor eredményt tud felmutatni.

Az iparosság kívánságainak és érdekeinek hű és pártokon felülálló képviselője Karczag Vilmos. Méltó volt, méltó ma is és méltó lesz a jövőben is mindenkor arra a megtisztelő bizalomra, amellyel iparostársai oly megérdemelten kitüntették.

GOECZKY FERENCZ az ipartestület alelnöke: Régi nemesi iparos családból származik. Iskoláinak elvégzése után szeretettel és vágyódással lépett pályájára: a bőrdöntös mesterségre, amelynek mesterré válása óta egyik legtiszteltebb, legavatottabb képviselője. Huszonöt évvel ezelőtt alapított cégének ismert, közbecsült neve nemcsak egy tisztos, ambíciók által fűtött élet egyéni eredményeit mutatja, de iskolapéldájául szolgál a választott szakma iránt való szeretetnek is; annak a már már kihalt félben levő, üzleti elveiben nemesen konzervatív, de a szakma fejlesztésében és előbbrevitelében akadályt nem ismerő magyar iparos alapítása ez a cég, aki csendben, feltűnés nélkül mutatja a példát iparostársainak: ime eképen kell iparunkat nagygyá, a külfölddel szemben versenyképessé tennünk. És ezen szent cél érdekében semmi néven nevezendő áldozattól sem riadt vissza; nem volt elemi, vagy sorscsapás, amely céljának elérésében megállíthatta volna. Sorozatos betegségek, családi csapások, háborús szolgálat, a hadikölcsönök végzetes terhei, kommunizmus: az egész férfi vasenergiáját pillanatra sem tudták ellankasztani.

Iskoláinak elvégzése után külföldön képezte magát szakmájában. Kétségtelenül ő az szakmájában, aki vándorútja alatt a legtöbb külföldi országot járta be. Tanult Párizsban, Londonban, Rómában, Wienben, Stockholmban, bejárta az

Egyesült Államokat, sőt még Délamerika nagyobb városaiban: Rio de Janeiro-ban, Buenos Ayres-ben és Montevideóban is bővítette szakmabeli ismereteit. Tökéletes szakismerettel, nagy külföldi tapasztalattal tért vissza hazájába és mindezt a szépet és hasznosat, amit látott és hallott, itthon legelsősorban a köz szolgálatában értékesítette. Számos szakmabeli kitüntetésén felül kétségtelenül figyelemreméltó, hogy iparostársai a nagyműveltségű, kitűnő szakférfiában igen gyorsan felismerték a vezetésre termett egyéniséget: előjárósági tagja lett testületünknek, hosszú évtizedeken át szakosztályi elnök, végül pedig ipartestületi alelnök. De a testületen kívül is megbecsülték érdemes munkáját: az Iposz elnökségének tagja, iskolaszéki elnök, szakipari iskolai bizottsági elnök, levante bizottsági elnök, a budapest—józsefvárosi kereskedő és iparoskör elnöke. Intenzíven foglalkozik szakirodalommal, szaklapunknak, a Magyar Műiparosnak is lelkes munkatársa. Szakmája iránt való rajongó szeretetének legfényesebb bizonyítéka, hogy fiát, aki tudori oklevéllel bír, egyetemi végzettsége mellett is szakmájára nevelte és kiváló bőrdöntös iparossá képezte ki.

KRAFT JÓZSEF az ipartestület alelnöke: 1865-ben született Szill, Somogy megyei községben. Édes apja mesterségét, a szijgyártó és nyerges mesterséget tanulta és ezen a pályán működik immár ötven év óta. Ifjukorában mestersége kétségen kívül aranykorát élte; a mult század utolsó évtizedeiben, a kiegyezés utáni ipari és kereskedelmi fellendülés jótékony hatással volt ősei nagy multtal bíró foglalkozási ágára is, úgy, hogy egészen természetes és magától értetődő az a nemes ambíció, amellyel a tehetséges, fiatal utód édesapja mesterségében magát tökéletesíteni igyekezett. Nem elégedett meg szakismereteinek itthoni megszerzésével: Wienbe, Berlinbe ment, hogy tudását nagyobbítsa és onnan modern ismeretekkel hazatérve, a hazai termelésnek érdemes munkásává váljék. És ama időponttól kezdve, hogy hazatért: nem szünt meg intenzíven küzdeni iparáért, iparos társaiért és mindenért, ami szakmájával összefüggésben van. Pályájának utja göröngyökkel volt teli: a mestersége ama hivatások közé tartozott, amely egyrészt már a régi, háboru előtti világban is hatósági versennyel volt kénytelen küzdeni, másrészt a gyáripár hallatlan erejét is érzékenyen sínylette. Kraft József magánérdekeit félretéve szervezte meg e hatalmas ellenfelekkel szemben a kisiparosságot és állt élére a tőkében szegény, de tudásban és munkakészségben annál gazdagabb kisembereknek. Nagy szakmabeli tudása — a háboru alatt kétezzer ember volt a keze alatt, mint a Wolfner gyár művezetőjének — nyugodt, de biztos fellépése, komoly tárgyaló stílusa, amelyet még a legfőbb hivatalos körök is tisztelettel respektálnak: mind olyan tulajdonságok, amelyek biztos sikert eredményeznek az ügy számára, amelynek élére áll, vagy amelyet védelmébe vesz.

És ezt a férfiút a gondviselés kifürkészhetetlen akaratából a sors kegyetlen csapásainak tömege éri: gyermekeit, fivérét, imádott feleségét vesztí el rövid időn belül. Kartársai szeretete és a kiváló, bölcs vezető iránt való tisztelet kárpótolják őt részben e nagy csapásokért: de mindenek felett a munka, a folytonos, a kisiparosság létéért kifejtett lázas munka.

Az automobilizmus korában létéért oly hősi hévvel küzdő szijgyártó kisiparosság nyugodt lélekkel követheti harcában szakosztályi elnökét és méltán és büszkén vallhatja őt vezérének. A sors kegye ideig-óráig elfordulhat e szakmától: ő nem hagyja el soha.

ZIELINSKI TIBOR iparhatósági biztos: Ipartestületünk életében kétségtelenül döntő fontossága van ama kapcsolatnak, amely autonóm egyesületünket a mindenkori felügyeleti hatósághoz köti. Nemcsak ideáljaink és céljaink elérésének szempontjából, de hatósági jogkörünk gyakorlása érdekében sem lehet közömbös, hogy ez a viszony meghitt, barátságos legyen és az a mély tisztelet és reverentia, amellyel testületünk a felügyeleti hatóságok iránt viseltetik, az a törekvő ambíció, amellyel feladatainak mindenkor megfelelni igyekeznek: megértésre és méltánylásra találjon illetékes helyeken.

Ipartestületünk történetében már jeleztük, hogy ezt az összekötő tiszti funkciót mindenkor a legkiválóbb, nagy jogi képzettséggel bíró hatósági biztosok látták el. Valamennyiük iránt mélységes hálát érez egyesülésünk, jóindulatuk és érzékük, amellyel testületünk ügyeit kezelték, a legteljesebb elismerésre méltó.

Ez a hála, ez az elismerés ma Zielinski Tibor tanácsjegyző úré, akit a székesfőváros tanácsa, mint ipartestületünk felügyeleti hatósága nem régiben az iparhatósági biztosi tisztségre kinevezett. Fiumében született, 1886. évben régi nemesi családból; édesapja m. kir. pénzügyi főtanácsos volt. A székesfővárosonál a ranglétrán megérdemelten és gyorsan haladt előre, ma a pénzügyi osztályban szolgálatot teljesítő tanácsjegyző. Felelősségteljes állásában főként adószabályrendeletek és egyéb kodifikációs munkálatok alkotásának nehéz feladatát végzi, igen figyelemreméltó eredménnyel. A Városi Szemlében számos cikke jelent meg, amelyek kiváló szakértelmét és elsőrangú tollát dicsérik. A magyar sport is igen sokat köszönhet neki: a műegyetemi Atletikai és Futball Club egy évtizeden át vezető tagja volt; boldogult nagybátyjával, dr. Zielinski Szilárdval, aki a Közmunkák tanácsának elnöke volt, együtt készítették elő ennek a nagytekintélyű egyesületnek renaissanceát.

Mint iparhatósági biztost a legteljesebb ügyes-bajos dolgainak szívből jövő, őszinte átérzése jellemzi. Üléseinken a legnagyobb figyelemmel és odaadással vesz részt; felszólalásai, tanácsai a legkiválóbb közigazgatási jogász elméire vallanak. Testületünk őszinte barátja ő; szeretettel és a legőszintébb bizalommal támogatjuk őt nehéz munkájában, mert igaz meggyőződésünk, hogy testületünk szent ügye senki előtt sem jelentősebb, mint ő előtte.

A nagykoncepciójú jogászt, a figyelmes és jóakaratu ellenőrzőt tiszteljük Zielinski Tiborban, akinek megbecsülését és szeretetét továbbra is megtartani: első feladatunk közé tartozónak érezzük.

BESZEDA ANTAL előljárósági tag: A könyvkötő szakosztály választmányi tagja. Édesapja magyar királyi fővadász volt; őt hajlandósága korán az iparos pályára vonzotta. 1885-ben született Hodrusbányán. Rózsahegyen a piaristáknál tanult; iskoláinak elvégzése után, 1897-ben lépett a könyvkötő szakmára és azóta változhatatlan szakmaszeretettel működik pályáján. Szakismereteit számos külföldi iparosvárosban bővítette: így Prágában, Sziléziában, Jägerndorfbán tanult és praktizált. Ama szerény, puritán karakterek közé tartozik, aki úgy ipari tevékenységében, mint társadalmi szereplésében egyaránt nagy eredményű munkát fejt ki és a magyar ipar fejlesztése terén elévülhetetlen érdemei vannak. A papírszakma iparművészeti terrenumán van igazán otthon; ezt nemcsak iparostársai és a kereskedelmi világ, hanem magánosok is tudják és elismerik és épen ezért a legmagasabb körökben is felkeresik megbízásokkal. Nemes egyszerűségű, puritán becsületességű egyénisége a legelőkelőbb körök kapuit is megnyitják előtte. Oly cikkeket, amelyeket azelőtt kizárólag külföldön termeltek, merész ujitásként honosított meg és ezzel utját állta a külföldi áru tömeges behozatalának a papírszakma terén. Számos kitüntetési okmánya, emlékiratai bizonyítják eredményes működését a papírtömegcikkék előállítására terén.

A háború utáni rossz viszonyok, a kommunizmus által szenvedett kárai nagy mértékben ártottak speciális szakmájának: de minden akadályt leküzdő energiájának és szorgalma által mindenkor felülkerekedett és szakmája legelsői közé küzdötte fel magát.

Fiát ambícióval neveli szakmájára és már mint gyermeknek igyekszik vérebe átvinni saját, legnemesebb tulajdonságát: a magyar ipar olthatatlan, forró szeretetét, amelynek minden feltűnés nélkül, de annál buzgóbban munkálkodó, lelkes fanatikusa.

BLAU GÉZA előjárósági tag: Tipusa a szó nemes értelmében vett selfmédennek. Öt éves korában árvaságra jutott és az országos gyermekvédő egyesület árvaházában nevelkedett. Innen ment tanoncnak. Tizenhét éves korában elbocsájtották az árvaházból. Az árvaházi nevelés és a vele született önállósága meghozta gyümölcsét. Minden támogatás nélkül, kizárólag saját erejére támaszkodva, huszonhat éves korában, 1914 évben alapította társával a Blau és Königsbach céget. 1916-ban társa kivált a cégből és azóta egyedüli tulajdonosa a Blau Géza jőnevű bőröndös cégnek. Kora gyermekkorában érzett már kedvet e pályára és sivár, árvaházi falak között eltöltött ifjuságának legszebb álma beteljesült: szép, virágzó üzlete van és példájául szolgál az önerejéből felvergődött, szorgalmas iparosnak. A háboru alatt hosszabb ideig harctéri szolgálatot teljesített, majd hazatérve, tagja lett a Budapesten székelő bőrelosztó bizottságnak és felügyelő bizottsági tagja volt a bőrértékesítő szövetkezetnek is.

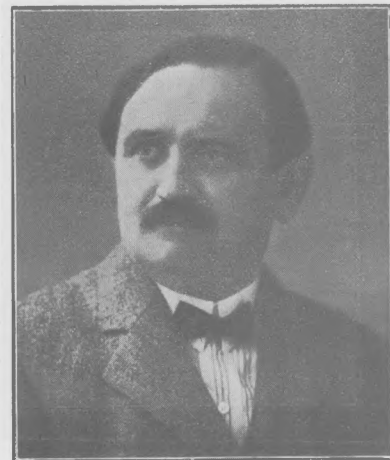
A testületi életben tevékeny részt vesz: a bőröndös szakosztály választmányi tagja. Katonai szállítást sokat gyakran vállalt, de ugyanakkor nem mulasztotta el szorgalmas munkájának eredményeit a haza oltárára áldozni: hadi kölcsönbe fektette pénzét.

Fegyelmezett, magát elnyomni nem engedő egyénisége, példaképül szolgáló szerénységével párosult tehetsége és munkabírása sikerrel kísérelte meg a lehetetlent. Egészségét, vagyont áldozva szeretett hazájának a háború után ismét munkájához látott és ma egyike legismertebb bőröndös kisiparosainknak.

Blau Géza önerejéből felvergődött bőröndös mester, példaképen állhat minden más életpályán lévő előtt.

A kis fejérmegyei árva fiú megmutatta, mire képes a szorgalom és vasakarát.

CSÁNGÓ HENRIK előjárósági tag: Régi jóhírű kereskedő fia, egyike a közismert Csángó fivéreknél, akiknek neve a bőröndös szakmában fővárosunkban igen jó csengésű. Léván elvégezve iskoláit, a bőröndös szakmára ment. Öt évig mint bőröndös segéd dolgozott külföldön: Wienben, Offenbachban, Berlinben, Párizsban és Londonban egészítette ki szakismereteit, fejlesztette finom ízlését és elsőrendű szakférfiúvá képezte magát. Üzletét saját maga alapította; huszonöt éve egyedüli tulajdonosa a hírneves Muzeum-köruti üzletnek, amely a belváros egyik legelőkelőbb cége. Számos bel- és külföldi kitüntetés tulajdonosa, számos szakmai oklevél birtokosa, többek között a Grand Prix Páris 1910. aranyérmének. Több mint 30 esztendő a múltja a szakmában; tevékenységét csupán katonai szolgálatra való bevonulása akasztotta meg, bár virágzó üzlete ezen idő alatt is változatlanul fennállott. Szakmai tevékenysége közismert és annak elismeréseképpen választotta meg hosszú évekkel ezelőtt az ipartestület előjáróságának tagjává. De felsőbb hatósági és más szakmai körökben is közbecsülésnek örvend rokonszenves egyénisége: a budapesti kereskedelmi és iparkamara hites szakbecsűse és ugyanezen tisztséget tölti be a budapesti királyi törvényszéknél. Fényüzési adóbizottsági tag; e téren elismert szak tekintély, akinek kompetens véleménye — a bőröndös szakma cikkeinek fényüzési adó alá vonása, — vagy egyes változtatások szempontjából, — felsőbb rendelkezések kiadása előtt, igen gyakran kikéretik illetékes helyekről. Azt a jó és ismert hírnevet, amelyet a Csángó név a bőröndös szakmában országsherte szerzett, megérdemelten öröklök Csángó Henrik érettségizett fiai, akik méltó letéteményesei édesapjuk kiváló szakismereteinek és művészi ízlésének.

CSEREI JÓZSEF elöljárósági tag: A Cserei név a bőröndös ipar említésekor önkéntelenül jut eszünkbe, tolul ajkainkra. A magyar bőröndös ipar megteremtésével függ össze ez a név, amelynek viselői: néhai Cserei Márton és fia, Cserei József példáit szolgáltatták a magyar ipar alkotó és termelő képességének és megmutatták: mire képes a kitartó magyar tehetség munkája. A Paulay Ede-utcai Cserei házban lévő gyárüzem és üzlet fényes, szembeötlő bizonyítékai ennek. Maga Cserei József 1886. évben született Budapesten, 1898. évben lett édesapja negyvennyolc évvel ezelőtt alapított, akkor még a Kerepesi-úton lévő üzletében bőröndös tanonc. 1900. évben felszabadult, majd később, jeles középiskolai érettségi bizonyítvánnyal kezében osztotta meg a vezetés terheit édesapjával, később a Bécsi-utcában, majd az Andrásy-úton volt üzletben.

Kis gyermek kora óta nevelődött a szakmában. Édesapja, a nagyműveltségű, írásban és szóban nyolc nyelvet tökéletesen bíró magyar iparos, fiát a lehető leg-tökéletesebb kiképzésben részesítette. Külföldi tanulmányait Frankfurt am Main-ban, Offenbachban és Berlinben folytatta, ahonnan számos bőröndösipari újdonságot hozott haza; ezeket azután hazánkban meghonosította és a mindenkori izléshez alkalmazta. Példaképpen említjük meg azt, hogy Cserei József speciálistája a mintabőrönd készítésnek; meghonosítja az autó és szekrénybőröndnek és ezen különleges bőröndipari szak terén uttörő.

Egyes ipari feldolgozási módjai közkeletnek örvendenek; e tekintetben számos követője van. Mint tekintélyes gyáriparosnak főcélja a modernizálásra való törekvés. Gyári üzemét mindenkor újabb gépekkel szereli fel; felszerelés, üzemgépek szempontjából is egyike a legelsőknek.

Nagy elfoglaltságát fáradhatatlanul növeli közfunkciók lelkes ellátásával. Szaklapunknak, a Magyar Műiparosnak főszerkesztője, bőröndös szakosztályi alelnök, elöljáróságunk régi tagja. Szépirodalmi tevékenysége igen jelentékeny, különösképen a tanoncoktatás problémájával foglalkozik szeretettel; e tekintetben egyébként a gyakorlatban is egyike a legkiválóbbaknak.

Méltó fia és utóda annak a nemrég elhunyt férfiúnak, akinek neve a magyar iparosság történetében aranybetűkkel van feljegyezve.

EICHBERG ÖDÖN előjárósági tag: A Glasz és Eichberg régi jó hirnevű belvárosi cég tulajdonosa. Mint a patriarchalis nyerges és szijgyártó ipar annyi kiváló reprezentánsa ő is édesapja mesterségét folytatta tovább. Kispesten született, most 45 éves. Nagy és küzdelemteli munkával vitte fel üzletét mai színvonalára. Mint polgár épen úgy szolgálja kiváló képességeivel hazáját békében, mint ahogy bátor harcosként küzdött a háborúban. A szerény, sziklaszilárd jellemű férfiút úgy iparos pályáján, mint katona korában számos jól megérdemelt kitüntetés érte. Eképen tulajdonosa a Ferencz Ferdinánd jubileumi díjnak, a székesfehérvári országos kiállítás diszermének, az országos iparegyesület nagy ezüstérmének, a jászkerületi gazdasági egyesület és a kecskeméti kerületi kiállítás érmeinek, az országos szépművészeti kiállítás aranyérmének. Katonai kitüntetései közül a vitézségi érem szalagján elnyert bronzérmét és a Károly csapatkeresztet említjük fel.

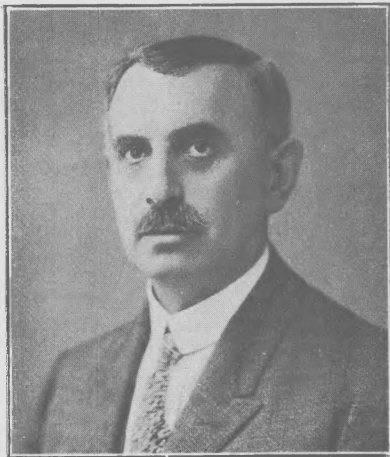

Kiváló szakértelmét bizonyítja az a körülmény, hogy szijgyártó és nyerges kiállításokon állandóan a legelőkelőbb zsűrik tagjának nevezik ki.

Testületünk bátorsavú, kiváló judiciumu előjárósági tagja, aki nemcsak szakmáját, de általános testületi érdekeket érintő kérdésekben is hallatni szokta nagysúlyú szavát, mint az igazság és jogszerűség megingathatatlan képviselője.

Vevőköre a legelőkelőbb cégek és mágnások közül kerül ki. Már a diskkrét tónusú belvárosi helyiségébe való belépés alkalmával érezni lehet az úri és előkelő levegőt, amely sok évtizedes cégét körüllegi.

Az ipartestületi tanoncvizsgáló bizottság szigorú, de nemes és megértő szívű tagja; igazságos bírāja az eléje kerülő fiatalságnak, amely méltán tiszteli benne a nagytudású mestert.

ERDŐS ARTHÚR számvizsgáló bizottsági tag: A lelkiismeretes iparos politikus, a sokoldalúság hű mintaképe Erdős Arthúr. 1882. évben született Budapesten, jónévű iparos családból. Tanulmányait Ujpesten és Budapesten végezte el, majd Wienben rövidebb ideig segédként dolgozott. Ipartestületünknek kétségtelen ama tagjai közé tartozik, akik a legtöbb, egymással nem is rokon iparág kitünő művelői: bőrbutorkészítő, kárpitos és állványasztalos egy személyben és valamennyi mestersegét igen szép eredménnyel folytatja. Cégét maga alapította húsz évvel ezelőtt és sok-sok viszontagságon keresztül magas nivóra emelte. A külső, hibáján kívüli csapások, minő a világháború is volt, amelyben három évig frontszolgálatot teljesített és amelynek ma is rokkantja, — üzletének nagy mértékben ártottak; eképen tette őt tönkre a kommunizmus is, amelynek ideje alatt sokat nélkülözött és üzlete is zárva volt. De az akaraterő és nagy szakmai tudás meghozta eredményét: üzlete ma virágzóbb, mint valaha.

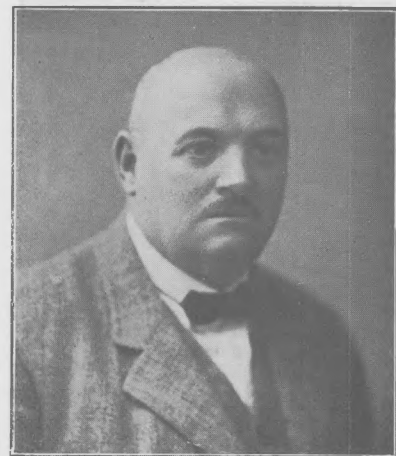
Erdős Arthúr sokirányú elfoglaltsága mellett módját ejti annak is, hogy testületünk ügyeivel intenzíven foglalkozzék. A vezetőségnek hű és erős támasza, nincs napja, hogy önzetlenül ne foglalják le idejét testületünk ügyes-bajos dolgai. Ama kevesek közé tartozik, akik valóban otthon érzik magukat közfunkciók elvégzésében. A megbízatás, amely mindenki által szeretve tisztelt személyét a számvizsgálói állásra való választásával ujfent és ujfent érte, nála nem hiú ékesség: színt, tartalmat ad agilitása és hozzáértése tisztének és nagy hála kötelezi a testületet maga iránt, fáradságot és utánjárást nem kimélő munkájával.

Erdős Arthúr gyermeki szeretettel csüng ipartestületünkön. — Ő, aki foglalkozásánál fogva más társtestületnek is szentelhetné agilitását, munkakedvét és ritkaságszámba menő lelkiismeretes tevékenységét: nem hagy el bennünket. Tudja jól, hogy szeretjük, megbecsüljük és ragaszkodunk hozzá.

Ha ő nincs körünkben, nagy hiányt érzünk. Ha testületünk irodájában megjelenik: szeretet és megbecsülés veszi körül tisztességes személyét.

A köznek érdek nélküli önzetlen munkása, akinek egyéni értékét kellőképpen megbecsülni csupán próbálkozunk, — de megérdemelten sohasem fogunk tudni.

ÉRCZHEGYI GÉZA előljárósági tag: Néhai Érczhegyi Ferencz fia és utóda. Édesapja egyike volt az első pesti könyvkötőknek, az üzletet ő alapította. Érczhegyi Géza negyven éve egyedüli tulajdonosa a cégnek. Budapesten született; a gimnázium elvégzése után négy évig külföldön praktizált. Bejárta az Észak Amerikai Egyesült Államokat, Olasz, Francia és Németországot. Édesapja, aki a magyar ipar fejlesztése körüli érdemeiért a Ferencz József rend lovagja és a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa lett, fiának a legkitünőbb iparos nevelést adta. És Érczhegyi Géza nem lett méltatlan apjához; tovább fejlesztette, modernizálta édesapja műhelyét, valóságos minta könyvkötészetet rendezett be, amely európai viszonylatban is a legelsők közé tartozik. Császári és királyi udvari szállítói címét már évtizedek előtt nyerte, szállítója az összes magyar kir. ministeriumoknak és a budapesti kereskedelmi és iparkamarának. Ipartestületünk előljáróságának évtizedek óta tagja, a könyvkötő szakosztálynál választmányi tag, a budapesti királyi törvényszéknek hites könyvkötő szakértője és a gyermekbiróság felügyelő bizottsági tagja.

Egyre felfelé ivelő pályáján egymást érték a legelőkelőbb helyről jövő kitüntetések. Elismerő és diszokleveleinek, kitüntető érmeinek száma egyre növekszik. Az előkelő, patriarchalis magyar iparos-típus megtestesítője, csendben, reklám nélkül dolgozik, egyedül mesterségének és családjának élve. Ha közfunkciót vállal, avagy valamely közszereplésben vesz részt: csakis azért teszi, hogy az arra rászorulókat érdekeit védje: a jutalom, elismerés elől elzárkózik. Ilyen szellemben neveli tehetséges fiát is iparossá.

Régi, kiveszőfélben lévő magyar úr, akinél a szakma szeretete és a makulátlan hirnév nemes családi tradíció.

FANTA RÓBERT előjárósági tag: Régi pesti bőröndös cég tulajdonosa. Budapesten 1889. évben született. A cég alapítója atyja: Fanta Nándor egyike az elsőeknek, akik fővárosunkban bőröndös iparral foglalkoztak. Fanta Róbert negyedszázadja működik a szakmában. Iskoláinak Budapesten való elvégzése után Németországban tanult, majd a cég beltagja lett. Sok küzdelem árán, szorgalma és tehetsége által vergődött fel és tette virágzóvá ismert Baross-utcai üzletét. A kommün alatt teljesen kifosztották: nem csüggedt, újult erővel fogott munkához és üzletét nemcsak hogy a régi nivóra állította vissza, hanem fokozott mértékben felvirágoztatta. Segítségére volt ebben hajlottkorú édesapja is, aki korát megcáfoló frissességgel és szeretettel van fia segítségére az üzlet vezetésében.

Fanta Róbert előjáróságunk kiváló, szorgalmas tagja. Nincs ülés, amelyről hiányoznék, nincs fontosabb tárgypont, amelyhez hozzá ne szólna. A bőröndös szakosztály nagy szaktudású választmányi tagját tiszteli benne.

Régebben nagyban való termeléssel is foglalkozott és a hazai igényeket tevékenységével teljesen kielégítette. A külföldi termeléssel minden tekintetben felvette a versenyt. A változott viszonyokra való tekintettel nagybani termeléssel jelenleg nem foglalkozik, de a fogyasztó közönség igényeit mindenkor kielégíti.

Szimpatikus, nemes veretű egyénisége mindenki előtt közkedveltségnek örvend. Iparostársai úgy a magán, mint az üzleti életben a legnagyobb szeretettel viseltetnek iránta; a testületi életben pedig egyenesen nélkülözhetetlennek mondható korrekt jellemű, kiváló szaktudású egyénisége. Testületünk minden közérdekű ügye iránt intenzíven érdeklődő, erősen altruistikus velleitású férfiú, akinek buzgó és fáradságot nem ismerő tevékenységére minden erkölcsi testület jóleső büszkeséggel tekinthet.

FEHÉR OSZKÁR előjárósági tag: Az 52 év óta fennálló Andrássy-úti kesztyűs üzlet egyedüli tulajdonosa. Gyermekkorától édesapja mellett tevékenykedett a szakmában. Édesapja, Fehér Ignác, aki a jónévű üzletet 1877-ben alapította, már maga is tevékeny részt vett az ipartestület életében, mint az előjáróság tagja; fia, Oszkár nemcsak édesapja közismerten szolid üzletét vette át annak halála után, de reá szállt az édesapa kitűnő érzéke, tettekre kész ambíciója is a közügyek, a testületi érdekek iránt. A kiváló fiú fokozott mértékben örökölte édesapja jótulajdonságait. Külföldön, Ausztriában, Németországban, Csehországban nyert tapasztalatok után vette át az üzletet. Kitartó munkával, nem hirtelen fejlesztette tovább azt, erején felüli vállalkozásba sohasem bocsájtkozott és éppen ennek köszönheti azt, hogy a kesztyűs szakmában szolid cége vezető szerepet játszik.

Ugyanezek a komoly, nyugodt, higgadt elvek vezetik a közszereplésben is Fehér Oszkárt. Döntő, okos szavával a testület vezetősége erős támaszt talált személyében. Nobilis, gavallér egyénisége mindenki előtt tisztelt; a testületi jótekonyság terén a legelső, aki kiveszi részét. Messze túlmenően a viselt dekorum által reá rótt kötelességeken, nemcsak a kesztyűs szakosztály totum-faktumja, de az ipartestületben tömörült összes szakmát ismeri, foglalkozik azok ügyes-bajos dolgaival; a testület irodája és tanácskozó terme valósággal második otthonává lett.

És ez az érdeklődés, ez a lelkes, önzetlen szeretete a közügyeknek, csendes, szerény finom lelkeséggel párosulva, egyik legkitűnőbb tagjává avatják Fehér Oszkárt a fiatalabb magyar iparos nemzedéknek. Aki a szó nemes értelmében vett „munká”-t nagyra becsüli, az meg kell hogy hajtsa az elismerés zászlaját előtte.

FEKETE MANÓ előjárósági tag: 1878. évben született Nagymihály Zemplén-megyei községben, tisztviselő családból. Iskoláinak Budapesten való elvégzése után Gerába (Németország) ment, ahol a világhírű könyvkötő szakiskolát végezte el. Universális könyvkötő, a könyvkötészet összes ágait gyakorolja. Ama testületi tagjaink közé tartozik, aki hazafias hévvel sietett a világháboruban szeretett hazánk védelmére és bátor harcosként küzdött az végig. Tulajdonosa a vitézségi érem szalagján adományozott ezüst érdemkeresztnek, vaséremkeresztnek és a Károly csapatkeresztnek. Nem kevésbé kitűnő a polgári életben is: előjáróságunk nagytekintélyű tagja és a könyvkötő szakosztály agilis alelnöke. Kiváló eredményeiért, amelyeket a tanoncoktatás terén ért el, a tanonciskolai felügyelő bizottság tagjává nevezték ki, a fiatalok bíróságánál felügyelő bizottsági tag és a Kilián szövetkezet felügyelő bizottságának elnöke. Társadalmi és jótékonyági tevékenysége igen tekintélyes és nagyon számottevő szakirodalmi működése is, amelyet úgy szaklapunkban, a Magyar Műiparosban, mint más tekintélyes szakorganumokban kifejt.

Mint kismester, kis kézműves iparos kezdte működését és világháborún, kommunizmuson át saját erejéből, kitűnő szakmabeli érzéssel virágoztatta fel üzletét. Negyedszázados mesteri multja, a legkiválóbb eredményekben bővelkedik; ma már modern, gépekkel dolgozó, gyárszerű üzeme van és önszorgalmából felvirágoztatott műhelyében huszonnégy munkást alkalmaz.

De kiváló szaktudását, nagy szervező képességét minden más vonatkozásban is érvényre juttatja. Nincs az az előjárósági, vagy szakosztályi gyűlés, közgyűlés, ahol bölcs, nagy sullyal bíró szavát ne hallanók, nincs az a legkomplikáltabb szakmabeli kérdés, amelyre célravezető megoldást ne találja. Méltóbb személy arra a közbecsülésre, amely tisztelt személyét övezi, el sem képzelhető.

FLIEGER NÁNDOR előjárósági tag: A bátor szakmai harcos élő szobra. 1895. évben Budapesten született és iskoláinak elvégzése után folytatta édesapja mesterségét: a szijgyártó és nyerges mesterségeket. Csehországban kiegészítve ismereteit hazatért, hogy a nehéz sorban lévő ipart kenyérkeresetének válassza és hogy minden erejével, szinte fanatikus ügyszeretettel küzdjön szakmájáért, amelynek létét a technika rohamos fejlődése veszélyezteti. Kartársai korán felismerték agilitását, cselekvőképességét és azt a nemes altruistikus érzést, amely minden tetteiben vezeti. Szakosztályi főtitkárrá választatott és egészen biztos, hogy szakosztálya ügyeit annyi buzgalommal, odaadással és áldozatkészséggel kevesen intézték, mint ő. Az ipartestület teljessége is kellő időben tudatára ébredt Flieger Nándor nagy képességeinek: az egészen fiatal, tehetséges szakosztályi főtitkár az előjáróság tagjává lett. Ezen időponttól kezdve minden előjárósági ülésen részt vesz, okos előrelátásával, szakmai tapasztalataival, értékes véleményeivel szól hozzá a tárgypontokhoz.

Felszóllalásait mindenkor a nagy tárgyilagosság, kartársai érdekeinek szíve mélyén való átérzése jellemzi. Nem köntörfalaz, nem hallgat el semmit: ami a szíven, a száján is. A világháborúban vitéz katona volt: az maradt a közélet porondján is. Heteket, hónapokat tölt a nagy munkával, hogy kartársainak állami megrendeléseket juttasson. Türelmét, energiáját pillanatnyi kudarcok nem veszélyeztetik: szerelmese szakmájának, aki tiszta szemmel látja a modern kor technikai vívmányainak iparára való hátrányos oldalait: de nem csügged, nem enged és a netán hanyatló kedvűekbe is erőt önt példájával.

A magyar ipar minden egyes ágának sok-sok Flieger Nándort kívánunk!

FOCK MÁRTON előljárósági tag: Ha a munkás, szorgalmas iparosról akarunk tanulmányt írni: Fock Márton küzdelmeit és élettörténetét kell ismernünk. Az ő sorsa a magyar iparos sorsa: küzdeni, küzdeni és megint küzdeni! És az eredmény? Tizenkét év nehéz, ideg- és szervezetlő munkájának eredménye: egy szerencsétlenül végződő háború minden terhe, egy ránk oktrojált béke minden keserve! A kiváló magyar nyerges kisiparos 1915. és 1918. között hadikölcsönbe fekteti egész életén át szerzett vagyonkáját, gyönyörű áruaktárát egyenesen erre a célra kiárúsítja: mindent hazájának áldoz és azután — kezdi az egész küzdelemteljes életet előlről. És visszafejlődő iparában csodával határos módon tartja magát: a derék, munkás magyar iparos optimizmusával veszi ismét kezébe a szerszámot és szerez magának munkát, vevőközönséget.

Ez Fock Márton az iparos. Fock Márton az ipartestület előljárósági tagja, a vezetőség bölcs tanácsadója, aki egyéni küzdelmei és keserű magyar iparos-sorsa dacára sem tartja magát távol a közérdekű harcoktól: nem kevésbé rokonszenves egyéniség. Élénk észjárású, sokat tapasztalt, minden jó és szép iránt érdeklődő férfiú, akinek jovialitása, nemes baráti érzése mindazok iránt, akik erre érdemesek határt nem ismer. Ha segíteni, tanáccsal szolgálni kell: ő jelen van; az igazi jó emberek előzékenységével, — szolgálatkészségével siet támogatására az arra rászorulóknak.

Rottenbiller-utcai szép kis üzletében naphosszat dolgozik és visszaálmodja a szép napokat, amikor hanyatló szakmája virágkorát élte, amikor még a Fock Mártonok dolgos két kezével, tiszta magyar észjárásával szép sikereket lehetett elérni. Vajjon visszajönnek-e még ezek az idők.

GALANTAI DÁVID elöljárósági tag: Galantai Dávid nem az a férfiú, akinek jellemzésével egy fénykép alatti cikk kereteiben végezni lehetne. Ha csak tulajdonságait, amelyek oly előnyös megvilágításba helyezik, vennők sorra, maga a felsorolás is oldalakat venne igénybe.

Győrött született 1877. év március hó 7. napján. Tanítói családból származott; már származása révén is elválaszthatatlanul forrt egybe mindennel, ami betű, írás, könyv és így: kultúra. Édesapja a néptanítóságot később a könyv- és papirkereskedéssel, könyvnyomdával és könyvkötéssel cserélte fel: a győri Pannonia nyomda volt az övé. Galantai Dávid Győrött elvégezte az iskoláit, állandóan édesapja műhelyében dolgozva. Azután a lipcsei és berlini szakiskolákat látogatta és itt tökéletesítette szakismereteit.

Mint kiváló szakmunkás került Budapestre, ahol nemsokára önálló lett. Nemcsak nagy szakmai tudása az, amely előre vitte: hatalmas sociális műveltsége, nagy olvasottsága, a betű iránti olthatatlan szeretete, különösen meggyőző erejű jártassága mindenben, amihez iparosnak csak hozzá- szólni lehet, magasra emelik őt minden átlag fölé. Valóságos autodidakta. Ha a testületi életben nélkülözhetet- lenségről beszélünk, ez csakis az ő személyével kapcsolatban történhetik. Az elöljáróság versenyen kívül álló igen agilis tagja, a könyvkötő szakosztály titkára, az adókievítő bizottság humánus és mindenkinek viszonyait ismerő és méltányló tagja, a tanoncvizsgáló bizottság legavatottabb faktora. Korántsem gondoljunk azonban arra, hogy ezek a dekorumok kifejezik az ő használhatósági fokát a közügyekkel kapcsolatban. A kontárok réme, az ipartestület anyagi érdekének, egész gazdasági helyzetének leghivebb, önzetlen előmozdítója, legerő- sebb támasza. Oszlop ő, amelyen testületünk épülete szilárdan nyugszik.

Ahogyan ő vigyáz érdekeinkre, aképen kell megbecsülnünk őt és megtartani magunknak a testületi összetartás e nemes, markáns bajvivóját.

GERA JÁNOS előjárósági tag: A sokat szenvedett, négy évig Szibériában, 52 fokos hidegben a hadifoglyok keserves kenyerét evő Gera János egyike a legművészibb ízlésű magyar könyvkötőknek. Budapesten, 1890-ben született. Édesapja, a jelenleg nyolcvanadik évében járó Gera Károly alapította cégét negyven évvel ezelőtt és most is együtt készíti fiával, — immár 33 éve egy helyiségben lévő műhelyében — Magyarország könyvkötő munkáinak egyik legszebbikét. Gera János Berlinben, Hamburgban, Lübeckben és más külföldi nagy városokban tanult évekig, azután hazajöve, édesapja műhelyében munkálkodott tovább. Szorgalmas munkájában a világháború kitörése zavarta meg; katonának vonult be és az orosz fronton fogságba került. Hosszú-hosszú évek után hazakerülve tovább dolgozott édesapjával; kitűnő ízlésű, kimondottan kézimunka az, amit készít és valóságos iparművészeti remek az, ami műhelyéből kikerül. Innen került ki a Rothermere lordnak, hazánk nagy barátjának készített és a parlament által Angliába küldött emlékalbum is.

Mint előjárósági tag és mint a könyvkötő szakosztály választmányának tagja, Gera János a legszimpatikusabb egyéniség. Szorgalmas látogatója az üléseknek, lelkes támogatója minden nemes, szép mozgalomnak.

A régi, jóhírű cég, különösen békében egyik kiállítási díj után a másikat nyerte. Apa és fiú még ma is vállvetve dolgoznak együtt, a műhelyben; a fiú gyermeki engedelmességgel segít édesapjának, aki matuzsálemi korban, hatvanhárom munkában eltöltött esztendő után még ma is, művészi munkát végez.

A magyar könyvkötő iparművészet Gera János személyében egyik legelőkelőbb reprezentánsával dicsekedhetik, az idegen fogságban sokat túrt, sokat kiállt magyar iparművész nevével még sokszor fogunk találkozni.

GROSZ BERTALAN előjárósági tag: Az orvosi kötszerész ipar egyik legkiválóbb képviselője, ipartestületünk egyik legtevékenyebb, szakmája ügyeivel legtöbbet foglalkozó tagja. Előjárósági tag, a kötszerész szakosztály választmányi tagja. 1882. évben, Nyirbogdányban született, cégének egyedüli tulajdonosa; közel húsz évvel ezelőtt alapította. Szakmáját részben Budapesten, részben Németországban sajátította el. Egyike a legváltozatosabb sorsú kartársainknak. Életének különösen érdekes periodusa az az időszak, amidőn a háború előtt Szerbiában, Belgrádban nagy kötszerész üze me volt; valamint nagy üzlettelepe volt Nisben is. A derék hazafit, aki a távol Balkánon is dicsőséget szerzett a magyar iparnak, 1914-ben Szerbiában internálták. Pedig akkor már negyven munkással dolgozott, közismert, jó nevű üzlete volt. Mikor kiszabadult, ott kellett hagynia mindent: egy egész, munkás élet gyümölcsét, minden eredményét ott kellett hagynia az ellenség kezén. Igéretet kapott ugyan arra, hogy visszakapja tisztességes munkával szerzett vagyonát; de az ígéret ígéret maradt. Budapestre jött és itt minden anyagi erő nélkül, kizárólag szaktudására és szorgalmára támaszkodva, új existenciát alapított. Ma már virágzó üzlete van.

Grosz Bertalan azon komoly, vérbeli iparosok közül való, aki szakmáját nemcsak kenyérkeresetnek tekinti. Nála a szakma szentség, ahoz avatatlan kézzel hozzányulni nem szabad. A szakmájában erősen lábrakapott a kontárkodás: hivebb ellenőrzője, ostorozója senki sincs nála a jogtalan munkának. Emellett nincs nagyobb barátja a szegénynek, mint Grosz Bertalan, jótékony, adakozó, igaz jótévője az arra rászorulóknak. A Mikéfé érdemeiért választmányi tagjává is avatta.

Derék, talpig férfi, kitűnő iparos: ez Grosz Bertalan.

GRÜN ZSIGMOND előjárósági tag: Nem elég a bátorságunk hozzá, hogy Grün Zsigmondról mindazt leírjuk, amit róla tudunk. Egyrészt: tollunkat nem tartjuk eléggé avatottnak e kitűnő férfiú jellemzésére, másrészt ismerjük őt és tudjuk, hogy a nemes szerénység e mintaképét bántaná a sok dicséret és elismerés, amellyel őt oly megérdemelten elhalmoznánk.

Fiatal ember, egyike előjáróságunk legifjabb tagjainak. 1896-ban született Budapesten és tanulmányait Budapesten és Wienben elvégezvén, mint iparos fia, maga is ipari pályára lépett. Jóformán pályája kezdetén érte őt a világháború és be kellett vonulnia katonának. Nehéz küzdelmek után dekorálva tért haza és abban hagyott existenciájának újra alapításához fogott. Bőrdíszműves iparában, amelynek a külföldi versennyel oly nehéz megküzdnie, csakhamar a legelsők közé került. Külföldön, a legelőkelőbb cégeknél szerezte szaktudását és mindazt, amit künn tanult, sikerrel plántálta át a hazai iparba. A bőrdíszműves iparban az izlés nemesítése és a munka finomítása érdekében szokás volt külföldi, főként német segédeket alkalmazni. Ezt Grün Zsigmond kitűnő érzékével és veleszületett diszpozitív képességeivel szerzett külföldi tapasztalatai által feleslegessé tette. E téren hazai bőrdíszműves iparunkban őt úttörőnek kell tekintenünk.

Kiváló tanoncoktató volta ebből természetszerűleg következik. Valósággal szerencse annak az ifjúnak, aki a bőrdíszműves pályára lép, ha Grün Zsigmond veszi magához tanoncként. Ezen közismert körülménynél fogva közgyűlésünk őt a segédvizsgáló bizottságba is beválasztotta.

Titokban, csendben jó ember Grün Zsigmond és aképen szokta ő a testület érdekeit is képviselni és előmozdítani. A két keze nemes munkájával és szorgalmával, a kézműves iparos legszebb álmát váltotta valóra: boldog, megelégedett családi élet, harmonikus, nyugodt produktív termelés saját házában. Mindenki örül ennek, mert Grün Zsigmondnak csak barátai vannak.

Ifj. HAUSVATER LŐRINCZ előjárósági tag: Az 1927. évben elhunyt Hausvater Lőrincznek, a magyar bőröndös ipar megteremtőjének fia. Hatvan évvel ezelőtt alapította idősebb Hausvater Lőrincz a céget, amelynek fia most beltagja. Ifj. Hausvater Lőrincz is több, mint negyedévszázada működik a szakmában. Nehéz feladata van e nagy név viselőjének: apja fogalommá lett nevét viseli és az apa nagyságának emléke kötelez. Ennek a kötelezettségnek hiba nélkül megfelel a méltó utód. Az aki a magyar bőröndös iparban gárdát nevelt, a gárda élére nevelte fiait.

Ifj. Hausvater Lőrincz 1887. évben született Budapesten. A környezet, amelyben nevelkedett, igen alkalmas volt arra, hogy kora gyermekkorában egybeforrjon iparával, amelyet, — családjában patriarchalis, apáról fiúra szálló foglalkozás lévén, — igaz magyar büszkeséggel választott életpályájául. A műhelyben, az irodában mindenütt a nagy példa állt előtte: a sok elismerés, kitüntetés, érem, amely idősebb Hausvater Lőrincznek osztályrészül jutott, meg kellett, hogy ragadja a fogékony fiú lelkiületét is. De más nemes tulajdonságok is megkapták az ifjú figyelmét: senki sem volt a szakmában, akiért a magyar bőröndös munkásság úgy lelkesedett volna, mint édesapjáért.

Midőn idősebb Hausvater Lőrincz meghalt, fiaira hárult a kötelezettség, folytatni a nagynevű előd munkáját.

Virágzó bőröndárúgyárában elégíti ki ma ifj. Hausvater Lőrincz a főváros bőröndárú szükségletének tekintélyes részét. De emellett ideje van a közügyekkel is foglalkozni. Előjáróságunk nagytekintélyű tagja, akinek hervadhatatlan érdemei az apáéival vetekszenek. Volt törvényszéki hites szakértő is.

Bármely szó, amellyel a „Hausvater“ névvel kapcsolatban elismeréssel adózunk, még egyrészt nem tükrözheti vissza híven e fogalom tartalmát, másrészt csak ismétlés: ismétlése az iparosvilágban már jóval az ország határain túl köztudattá vált, nemes csengésű hirnévnek.

HÖLZEL JÓZSEF előjárósági tag: Fiatal kora dacára huszonegy év óta van a bórdíszműves szakmában. 1894. évben született Szabadkán, tekintélyes kereskedő családból. Arany János-utcai üzlete egyike a legmodernebbül felszerelt budapesti műhelyeknek. A kitűnő iparos, a Párizsban, Wienben és más németországi nagyvárosokban sokat tapasztalt, kifinomodott ízlésű Hölzel József a világháboruban is kitett magáért: hősiességéért az ezüst, kétszer a bronz vitézségi éremmel, a koronás ezüst érdemkereszttel és a Károly csapatkereszttel tüntették ki. Előjáróságunknak fiatal kora ellenére évek óta tagja: joviális, szerény egyénisége, kitűnő úri modora, őszinte baráti vonzalma kartársai iránt példás népszerűséget biztosítottak számára az iparos világban. A bórdíszműves szakosztály választmányi tagja. Társadalmi téren is élénk tevékenységet fejt ki: választmányi tagja az Erzsébetvárosi Kaszinónak.

Minden testületi ügy őszinte érdeklődésére számíthat; a testület vezetősége nem hangosan, de annál lelkesebben dolgozó támogatót nyert benne, akinek kitűnő kritikai érzéke, nagy szakmabeli tudása, európai nivójú látóköre olyan tulajdonságok, amelyeket erkölcsi testület ügyeinek irányításánál nem lehet nélkülözni.

Kiváló tanoncoktató is. Üzemében állandóan nagy számu tanoncot foglalkoztat, akiknek kiképzése nála a legteljesebb mértékben biztosítva van. A legkitűnőbb segédek kerülnek ki műhelyéből.

És amilyen kiváló iparos, amilyen nemes vágású közéleti férfiú: olyan példás, szép családi életet is él. Rajongásig szeretett hitvese, két szép gyermeke van, akiket féltő imádatlal vesz körül.

Olyan polgárookra van szüksége e csonka hazának, mint Hölzel József. Az ideális polgár megismerését ő.

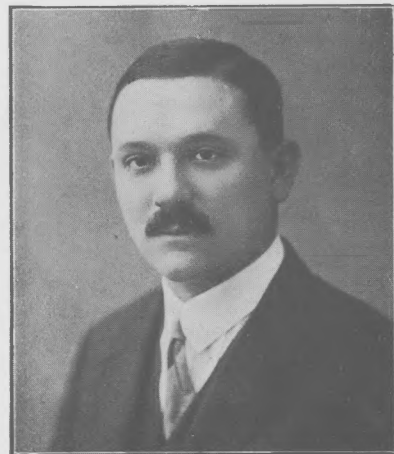
Tisztas élete példaképpen szolgálhat felfelé-lefelé egyaránt.

ILLÉS SÁNDOR előjárósági tag: Ipartestületünk előjáróságának legviláglatottabb tagja. Mint tartalékos tiszt küzdött a világháboruban az ifju Illés Sándor, az Illés János cég beltagja. A belvárosi szolid keztyüs cég tulajdonosa nehéz ütközetekben vett részt; de az igazi küzdelem csak akkor kezdődött, amidőn orosz hadifogságba került. Illés Sándor a hadifogság tartama szempontjából a rekordot tartja: ötven hónapig volt távol hazájától, ennyi ideig ette a hadifoglyok keserű kenyerét. Bejárta egész Ázsiát, Japánt, Kinát, Szibériát. Hatalmas fényképgyűjteménye a legértékesebb néprajzi felvételeket tartalmazza és élmény mindazok számára, akik azt végignézték. Mert Illés Sándor a kitünő kesztyüs mester megtanult a hadifogság szomorú évei alatt egy másik iparágat is: művészi fotográfus lett belőle. Visszatérve a hadifogságból, átvette édesapja, Illés János üzletét és a ma már negyven éves jónevű céget csakhamar felvirágoztatta.

A nagy intelligenciájú, érettségit tett iparos a magyar keztyüs ipar egyik legelőkelőbb megszemélyesítője. Előjárósági tagságán kívül még a következő tisztségeket viseli: jegyzője a Baross Szövetség keztyüs szakosztályának és az ipartestület keztyüs szakosztályának, valamint a magyarországi keztyüsök egyesületének. A belváros társadalmi életében is előkelő szerepet játszik: a Saskör választmányi tagja, számos jótékony asztaltársaság igen agilis tagja.

A komoly, előkelő modorú, ifjú kora ellenére is sokat tapasztalt és szenvedett magyar iparos ipartestületünkben igen nagy népszerűségnek örvend. Nagy ember — és nyelvismerete, megnyerő fellépése sok barátot és tisztelőt szerzett neki.

Szeretjük hinni, hogy a kiállt sok szenvedés után megérdemelten szép jövő előtt áll kitünő kartársunk, Illés Sándor.

KISS JÓZSEF FERENCZ előjárósági tag: A nagyszombati születésű könyvkötő mester életének méltatásánál nem hallgathatunk el egy körülményt, amelyre a tisztaságú Kiss József Ferencz méltán büszke: apja, nagyjaja is mind könyvkötők voltak és fia is az lesz. Nem hiú kérdés ez, nem üres hívság; aminthogy nem frázis az sem, hogy Kiss József Ferencz szerintünk nem egy könyvkötő mester, hanem „A K ö n y v k ö t ő m e s t e r.” Mestere, tudósa ő a könyvkötészetnek; a mesterségből az ő elgondolásában tudomány válik, az iparból művészet, az iparosból nagy tudású professor és meglelelő művész. 1873. évben született. Tanulmányait elvégezván, a könyvkötő mesterségnek nemcsak művelője, hanem oktatója is lett. Kiváló képességeit a legmagasabb helyeken is mindenkor elismerték. A kormány már húsz évvel ezelőtt külföldi tanulmányútra küldte a könyvkötő iparoktatás tanulmányozása céljából. A magy. kir. technológián körülbelül huszonkét éve könyvkötészetet tanít (könyvtechnikát, márványozást, aranyfűzést.) A népjóléti miniszter 1920-ban a hadirokkantak

és hadiárva könyvkötő oktatásával bizta meg. Ebben a minőségében kéz- és láb nélküli szerencsétlenekkel bíbelődik és a legnagyobb türelemmel és odaadással iparkodik ezeknek kenyeret adni. Tanítványai közül sokan külföldre kerültek és ott meggyőződhetek arról, hogy magyar mesterük tudása mennyivel magasabb színvonalon áll a külföldi iparnál. Kiss József Ferencz legkedvesebb vesszőparipája: a könyvkötő szakiskola. Pénzt, időt, fáradságot nem kímél e nemes cél megvalósítása érdekében. Ha az eszme megvalósul: az ő érdeme lesz legelső sorban.

Mint iparos is a legelső köztartozik: párizsi, prágai, hazai aranyérmei, díszoklevelei vannak és ezüstkoszorús mester is. Előjárósági tagként kifejtett működése ismertetésre nem szorul; ugyancsak közismert szakosztályi társelnöki tevékenysége is. — Mint szakíró: a könyvkötők évkönyvének, a Magyar Műiparosnak és más szaklapoknak legkitünőbb, lelkes munkatársa.

„Mester” ő a szó legnemesebb értelmében, akire kartársai a szaktudásnak kijáró őszinte tisztelettel tekintenek fel.

KOLLMANN GYULA előljárósági tag: Budapesten, 1896. évben született. Az ifjú bőrdíszműves gárda legagilisabb, legtehetségesebb tagja. Üzletét 1920 évben alapította, cégének egyedüli tulajdonosa. Tanulmányait részben Budapesten, részben Wienben végezte.

Kollmann Gyula is ama szépszámu kartársaink közé tartozik, akik az élet csapásaiból bőven kivették részüket: a világháborúban hőiesen küzdött; sebesülten fogságba esett és több, mint két évig synylódott hadifogságban. Hazatérése után ritka energiával látott mesterségéhez; már 1920-ban önálló lett és cége egyike a legkeresettebb, legjobb nevű cégeknek a szakmában. Kisebb kiállításokon mindenütt sikerrel működött közre: végül a kézműves ipari tárlaton a fiatal mestert izléses, elsőrangú munkájáért éremmel tüntették ki.

Előljárósági póttag, majd rendes tag lett; a bőrdíszműves szakosztálynak évek óta jegyzője. Ebben a minőségében igen tevékeny munkatársra talált benne a szakosztály elnöksége: minden fontosabb eredmény, amelyet a szakosztály elér, az ő nevéhez fűződik.

Mint tanoncoktató, a legkiválóbbak közé tartozik. Állandóan foglalkozik a tanoncoktatás problémájával: törhetetlen hive az ipar művészeti alapon való oktatásának és gyakorlati térre szeretné terelni a szerinte túl száraz és elméleti, — jelenlegi tanoncképzést. Ily irányu törekvéseinek nem egyszer markáns felszólalásaiban is kifejezést ad illetékes helyeken: ha a mindnyájunk által óhajtott reformok keresztül vitetnek: oroszlánrésze lesz benne Kollmann Gyulának.

Családjának más tagjait is képezi a szakmában; nyilván egy előkelő, patriarchalis magyar cég van kialakulóban a fiatal mester ambíciója révén.

Társadalmi, jótékonysági tevékenysége a legteljesebb mértékben elismerésre méltó. A növendékek eltartása terén kifejtett érdemeiért a Mikéfe választmányi tagjává választotta.

Az olyan kezekben, mint a Kollmann Gyuláé, valóban jó helyen van letéve az ifju magyar bőrdíszműves ipar sorsa.

KURUCZ MIHÁLY előjárósági tag: A szijgyártó szakosztály kiváló, nagy tudású választmányi tagja. Belényesen, 1884. évben született. Szakmáját Budapesten és a balkáni országokban tanulmányozta, majd hazatérve, 1909. év óta egyedüli tulajdonosa ötven év óta fennálló cégének. Kurucz Mihály nyílt szavú, bátor harcosa szakmájának, aki úgy az előjárósági, mint a szakosztályi üléseken vezető szerepet játszik. Szakmája kisembereiért, azok existenciális érdekeiért a tűzbe is elmenne: kiveszőfélben lévő önzetlen típus, akinek jólesik a küzdelem, amelyet kartársai igaz ügyéért vívhat, — saját érdekei figyelmen kívül hagyásával. Hányszor látjuk őt egész délutánokat nemes, altruisztikus munkával tölteni, amidőn odahagyva műhelyét, hivatalról-hivatalra fut, csakhogy szakmája nehéz sorban lévő tagjain segítsen. Megérdemelt, nagy szeretettel veszi őt ezért körül szakmája: iparos társai rajonganak érte, őszinte népszerűsége az egész testület örömeire szolgál.

Mint iparának művelője is a legelsőek közé tartozik Kurucz Mihály. Kiváló szakmai érzéke, nagy bel- és külföldi gyakorlata a fővárosi szijgyártó és nyerges mesterek egyik legkeresettebbjévé teszik. Tulajdonosa számos arany- és ezüstéremnek és kiállítási díszoklevélnek. A világháborúban közmegelegedésre vett részt katonai szállításokban és külföldi államok katonai felszerelési rendeléseiben is volt része. — Mint polgár, polgártársainak általános tiszteletét bírja: az Erzsébetvárosban közszeretetnek örvend; az erzsébetvárosi keresztény kaszinó választmányi tagja. — A Kurucz Mihályban lakozó testületi együttérzés legnemesebb példája akkor adódott, amikor székházunk alapjára indultak meg a gyűjtések. Ott volt ő a székházunk alapjának bölcsőjénél és annak legelkeszebb propagálójaként szerepelt.

Amíg a szijgyártó és nyerges kézmű iparosságnak olyan képviselője van, mint ő: nincs a szakmának aggodalomra oka.

LÁCZAY TIVADAR előjárósági tag: A gazdász családból származó Lácza Tivadar komoly, nagy auktoritású könyvkötőmester, igen előkelő reprezentánsa a szakmájának. 1871. évben született Sárospatakon és ott is végezte iskoláit. Fialat segéd korában egyike volt a legügyesebb, leghasználhatóbb munkásoknak és arról volt nevezetes a szakmában, hogy különleges munkadíjjal jutalmazták szolgálatát. Később, önállósítása idején egyik kitüntetés a másik után érte: számos, egyéb oklevele és érme között a legfigyelemreméltóbb az 1892. évből való nagyváradi aranyoklevél és az 1928. évben, Budapesten elnyert ezüstkoszorú. A békebeli jubileumi emlékérem tulajdonosa.

Lácza Tivadar közhasznú tevékenysége számos, általa viselt közfunkció gyakorlásában nyilvánul meg. Ipartestületünk előjáróságának évtizedek óta tagja, könyvkötő szakosztályi alelnök, adókövető bizottsági tag, árszabállymegállapító bizottsági tag, jegyzője a második kerületi iparoskörnek. A jótékonyságot csendben, feltűnés nélkül gyakorolja, mint számos jótékonysági egyesület tagja.

Lácza Tivadar, a patriarchalis budai cég tulajdonosa, legkitűnőbb, legművészebb izlésű könyvkötőink egyike. Cége legfényesebb példája annak, hogy szolid, nemes izlésű munkával miképen lehet felvirágoztatni még a mai nagy verseny és szomorú gazdasági helyzet mellett is, nem is elsőrendű életszükségletet kielégítő termelést. Nem a reklámmal, nem az üzleti lármával dolgozó mesterek közé tartozik ő: úri egyénisége, szolid fellépése, makulátlan üzleti tisztessége ama eszközök, amelyekkel vevőközönséget szerez.

Testületünk egyik ékessége az ő személye; ama ritka férfiak közül való, akik pusztán megjelenésükkel tekintélyt szereznek maguknak. Emellett szerény, minden elismerés, kitüntetés elől elzárkózó, aki nemes cselekedeteinek jutalmát magában az eredmény elérésében kívánja megkapni.

A Lácza Tivadarok gondoskodnak róla, hogy a magyar ipar tisztességes hire, felsőséges presztízse maradéktalanul fennálljon időtlen időig.

LÁNG SÁMUEL előjárósági tag: Láng Sámuel életében érdekes momentum önállóvá válásának időpontja és körülményei. A kommunizmus kitörésekor lett önálló; olyankor, amidőn erre csak kevesen merészkedtek volna. A munkástanácshoz fordult iparigazolványért, de az kérelmével elutasította, ismert álláspontja folytán. Pillanatnyilag akkor életét tragédiába látta elveszni : hiába tanult, hasztalanul küzdött. De feltámadt benne a minden akadályt leküzdő, szakmáját fanatikusan szerető iparművész: engedély nélkül dolgozott, kész munkát cipelt a hátán; tanoncot, segédet nem tarthatott: minden ajtónyitásnál rettegnie kellett a vörösök bosszujától, hogy mesterré mert lenni.

1891. évben született Tóti, biharmegyei községben. — Lipcsében, Drezdában tanult rövid ideig, majd 1919-ben önállóvá lett. A szakma sortimentje a specialitása; ez ugyan anyagilag a legkevésbé kiaknázható ág; de ez Láng Sámuelnek nem lényeges, mert ő szerelmese szakmájának, aki igaz iparművészi gyönyörűségéért szívesen hoz áldozatot. Hiszen tizenegy éves korában, szülei akarata ellenére ment tanoncnak; inas- és segédtárs feltékeny irigysége a nagyobb tehetsége miatt mind-mind még csak parázs volt nemes ambícióinak tüze. Felesége egyben kitűnő, műkedvelő tanítványa is, akibe szakmájának olthatatlan szeretetét neveli.

Láng Sámuel fiatalon lett előjárósági tag és a szakosztályi választmány tagja. Közszereplésében ugyanaz a fanatikus szakmaszeretet nyilvánul meg, amelyet mestersége iránt érez. Vérbeli könyvkötő iparos ő, aki mesterségéért mindent áldoz, de mesterségét semmiért nem áldozza.

Láng Sámuel Múzeum-köruti üzlete a lelkes munka temploma. Ő maga: tisztas, fenkölt lelkű apostola könyvkötő mesterségének.

MAGDICS KÁLMÁN előjárósági tag: 1876. évben, Tárkány komárommegyei községben született. Magdics Kálmán speciális sortiment munkát végez; a könyvkötő ipar ezen válfaján olyan rajongó szeretettel csüng. Negyven éve dolgozik iparban, cégét maga alapította. Ha lehet ilyen összehasonlító jelzőt használni, meg kell állapítanunk, hogy ő egészen kivételesen „magyar” iparos. A hazai ipar európai nivóra való emelése volt mindenkor legfőbb célja: szorgalmas, tehetséges munkájával becsületet is szerez iparunk számára. Árai tekintetében mindenkor tartotta az igazi magyar ipart, kitűnően végzett munkáját országszerte elismerik. Árai úgyszólván irányárként szolgálnak: nem engedte soha a szennyversenyt érvényre jutni. Úgy minőség, mint ár dolgában legelsősorút produkál, nemcsak hazai, de külföldi viszonylatban is.

Magdics Kálmán évek hosszú sora óta az előjáróság tagja és a könyvkötő szakosztály választmányi tagja. Kartársai mint a tisztalátású, egészséges világnézetű, gyors észjárású előjárót ismerik, aki közszereplésében is a legnagyobb súlyt a hazai ipar pártfogolására és fejlesztésére helyezi. Konzervatív, de csak annyira, amennyire a régi, bevált elméletek híve, de haladó is tud lenni, ha a magyar ipar érdekei így kívánják. Iparostársai a tapasztalt, mindig a közérdeket tekintő, a hazaszeretet mély érzésétől áthatott, kitűnő mester minden szavára hallgatnak. Mint ipari munkájában, úgy közfunkcióban is exact munkát végez és korrekt, megalkuvást nem tűrő meggyőződéséből soha sem enged. A mai nehéz gazdasági viszonyok folytán elharapózott, eszközökben egyáltalán nem válogatós üzleti verseny megakadályozása a Magdics Kálmánok legnemesebb célja.

Az ipar tekintélyének megóvásáért és iparostársaink szakmai respectusának fokozott védelméért nagy hálával és elismeréssel tartozunk neki.

MAIMANN JAKAB pénztáros: Az önzetlen szorgalom és áldozatkészség, a testületi szolidaritás és kötelességtudás, a komoly munka embere pénztárosunk. Testületünk irodájában van otthon: tiszteletbeli állását úgy fogja fel, mint talán senki hasonló pozícióban, mert csak egy cél lebeg előtte: testületünk anyagi fellendítése, a testület vagyoni mérlegének a legnagyobb mértékben való kedvezővé tétele.

1874. évben Wienben született, kereskedő családból. Tanulmányait Wienben, Berlinben, Leipzigben és Drezdában végezte. Cégét harminckét évvel ezelőtt alapította. — Szorgalmas, lelkiismeretes szakember, akinek a bőröndös szakma igen sokat köszönhet. Már férfikora delén kellett katonának bevonulnia a világháborúban Katonai szolgálata alatt nem kevesebb szolgálatot tett hazájának, mint polgárként. A k. u. k. Bergestelle magyarországi telepének egyik kifejlesztője volt; négyszáz ember dolgozott a keze alatt, mint a harcterről hazaszállított, hasznavehetetlen kincstári anyagok használhatóvá tételével foglalkozó osztag vezetőjének. Eme tevékenységéért a közös hadügyministeriumtól számos kitüntető okmányt kapott. Ugyanakkor rendelkezésére bocsájtotta a katonai kincstárnak üzemét, szerszámain és gépeit, amiért ugyancsak számos esetben részesült felsőbb helyről elismerésben.

Maimann Jakab fiát, aki érettségét tett, ugyancsak a bőröndös szakmára neveli. Üzemében számos tanoncot oktat; a legkiválóbb segédek kerültek ki műhelyéből, akik közül már sokan kiváló mesterek.

Maimann Jakab előjáróságunknak egyik legelső tagja volt és az is maradt, amíg a közbizalom az ipartestület pénztárosi állásába nem léptette elő. Mint ilyen, ipartestületünk egyik legkiválóbb szellemi vezetője. A nagy elfoglaltság csak anyagi kárt okoz neki; de ő rendíthetetlenül, — áthatva egy nemesebb morális érzéstől, — szenteli életének javarészét testületünk fejlesztésének.

Tagja a fiatalok felügyelő hatóságának és az ipartestületi székház asztaltársaság megalapítója. Nem kell bővebben magyaráznunk, hogy mit jelent ez a nemes cél szolgálatában.

Arra az elfoglaltságára, arra a felelősségére, amelyre ő, kevesen vállalkoztak volna. Maimann Jakab előtt a köz ügye szentség. Ha az összességért dolgozhatnak, ha erkölcsi testületünk fejlődését látja: semmi sincs terhére.

A mai anyagias, pénzsóvár világban a Maimann Jakobokat lámpással kell keresnünk. Adjunk hálát Istennek, hogy megtaláltuk őt és kérjük az Ég áldását munkásságára.

MENTSİK FERENCZ előljárósági tag: Mentsik Ferencz Viktor fivérével együtt társtulajdonosa Magyarország egyik legnagyobb és legkiválóbb hivatalos és disz- könyvkötészetének. Budapesten 1892. évben született. Egészen fiatalon lett önálló és őt is utólérte előljáróságunk annyi ifjú tagjának végzete: a világháborúban bátran küzdve, hadifogságba került. Hazajöve tovább fejlesztette üzletét, amely ma kétség- telenül vezető szerepet játszik a magyar könyvkötő iparban. Felszerelés, gépek szempontjából kevesen vehetik fel hazánkban a versenyt Mentsik Ferencz könyv- kötészetével. Igen jeles tanonckiképző is; családjának férfi tagjai is nála tanulnak és a könyvkötészet terén a legkiválóbbat produkálják. Saját könyvkötészeti talál- mányai is vannak Mentsik Ferencznek, így: az elastik irattári és növénygyűjtő táblák. Az úttörő és feltaláló magyar iparosok csoportjához tartozik; számos szabadalma van, amelyek külföldön is ismertek. A kézműves ipari tárlaton nagy aranyérmet nyert; de más, kisebb nagyobb kiállításon is érmeikkel és oklevelekkel tüntették ki. — Előljáróságunknak temperamentumos, agilis tagja. Kitünő szónok, beszédjének meggyőző erejével és szónoki lendületével egész- séges gondolataival mindenkor eredményesen szólal fel. Kiváló szakember, aki különösen a könyvkötő szak- mát érdeklő kérdésekhez szól hozzá. Mint a könyvkötőszakosztálynak választmányi tagja, elvi állásfoglalá- sainál mindenkor a szakma egyetemes érdekeit tartja szemelőtt.

Mentsik Ferencz élénk részt vesz a hazafias társadalmi mozgalmakban is. Igen értékes szolgálá- tokat tesz az irredenta mozgalomnak. Mélységes hazafiúi bánata hazánk szomorú sorsán, például szolgálhat minden igaz magyar előtt. Tagja a Magyar Nemzeti Szövetségnek is.

Könyvkötő iparunknak külföldi viszonylatban is diszes éke Mentsik Ferenc, akinek értékes szolgálatait ipartestületünk valóban nem nélkülözheti.

vitéz MÉSZÁROS JÓZSEF előjárósági tag: 1892. évben született, mint a bajnai (Esztergom megye) erdőmester fia. — Budapesten és Ausztriában végezte tanulmányait, majd Budapesten önálló lett. A szijgyártó és nyerges mesterség kevés olyan nagytudású, művelt képviselőt tud felmutatni, mint ő. Az önfeláldozó, valóban mély erkölcsi és vallásos meggyőződéssel átitatott bajtárs ő, aki, mint a harctéri szolgálata alatt, úgy a polgári életben is, vitézül küzd szakmája boldogulásáért, az idők által nyomott mestersége szebb és boldogabb jövőjéért. A kemény, megalkuvás nélküli magyar polgár mintaképe, aki szakmai bajtársai közé is át tudta vinni azt a fegyelmet, a célért való nemesen küzdeni akarást, amelyet a harctéren beleplántált az élet. Kétségen felül legszebben dekorált tagja testületünknek. Kétszer nyerte el a nagy-ezüst, kétszer a kisézüst, kétszer a bronz-vitézségi érmet, tulajdonosa a sebesülési éremnek és a Károly csapatkeresztnek. De legszebb jutalmát hősiességének kétségtelenül akkor kapta meg, mikor a Kormányzó Úr Ő Főméltósága vitézzé avatta.

vitéz Mészáros József Kraft alelnökkel, Kurucz és Flieger előjárósági tagokkal együtt a szijgyártó szakosztály ama fáradhatatlan vezetőségét alkotja, amely éjt nappá téve tevékenykedik szakmája ügyeiben. Néki is, mint társainak munkaidejét, nyugalját kell áldoznia a közért. Nem lehet kellőképen megbecsülni munkájukat és nélkülük a szakma működésének eredményes voltát el sem tudnók képzelni. Az ilyen altruistikus szerepre vállalkozók száma a rossz gazdasági viszonyok folytán egyre kevesebb lesz és hol találkozunk azokkal a képességekkel és arravalósággal, amelyek Mészáros Józsefek sajátjai?

vitéz Mészáros József bebizonyította a múltban és bizonyítja jelenleg is, miképpen kell a hazát háborúban és békében a talpig férfiúnak szolgálnia.

MÜLLER GYÖRGY előljárósági tag: Előljáróságunk korra nézve legifjabb; sulyra és képességekre nézve azonban a legelsők közötti tagja Müller György. Budapesten, 1900. évben született. Édesapja, ugyancsak Müller György könyvkötő mester volt, a hasonnevű cég alapítója. Az ifjabb Müller György Budapest felső kereskedelmi iskolai érettségi vizsgálatot tett, majd tisztviselői pályára lépett: öt évig irodavezetője volt egy nagy németországi gépgyár budapesti eladási irodájának. — A tisztviselői pályát azonban otthagya és édesapja cégének beltagja lett, amelyet fivérével együtt vezet. A Vadász-utcai üzem egyik legelső ipari üzeme Budapestnek: számos melléküzlete van, amelyek a cég sokirányú ipari tevékenységét lebonyolítani hivatottak. Az üzemek a legmodernebb gépekkel vannak felszerelve és a legkitünőbb szakmunkásokat foglalkoztatják. Müller György maga, fiatal kora dacára a szakma egyik legkiválóbb mestere. Az édesapja régi nagy szakmai kitüntetéseit (a milleniumi kiállítási bronz- és a pécsi kiállítási aranyérmeket) 1927. évben a reklámkiállítási nagy ezüstéremmel szaporította.

A cég maga a legelső volt, amelyik a m. kir. tudományos akadémiai kiadmányok köntösét adta; de nemcsak ennek az illustis intézménynek, hanem más igen előkelő köz- és magánintézménynek is állandóan szállít.

Müller György a könyvkötő szakosztály választmányi- és az árszabálymegállapító bizottság tagja. Előkelő közfunkciókat végez ezenfelül is: így a munkásbiztosítási felsőbb bíróságnál ülnök és az V. kerületi népház bizottság választmányi tagja. Ebben az utóbbi minőségében igen számottevő jótékonyági tevékenységet fejt ki.

Müller Györgyöt nem szükséges külön bemutatnunk a magyar iparos világnak. Nagyintelligenciájú, széles látókörű, a szakmának úgy az ipari, mint a kereskedelmi részében teljesen jártas, nagy tudású ifjú, aki épen ezen kitünő tulajdonságainál fogva testületünk életében is nagy jövő előtt áll.

Teljes biztonsággal állithatjuk, hogy Müller György hazai iparunk életében vezetészerepre hivatott. Sok szépet és jót fogunk még hallani legifjabb, nagy tehetségű előljárónkról.

PIKLER MENYHÉRT szakosztályi elnök: Mindama kitüntető megbízatások felsőbb helyről és ipari érdekeltségektől származó kitüntető és elismerő iratok, amelyekben Pikler Menyhértnek része volt, van és lesz, korántsem tükröztetik vissza ama érdemek nagyságát, amelyeket Pikler Menyhért a magyar ipar fejlesztése terén szerzett. Tulajdonképpen rosszul kezdtük: Pikler Menyhértnél nem elismerésről és érdemekről kell beszélnünk. Pikler Menyhért nevét nem elegendő elisméréssel és érdemekkel kapcsolatba hozni. Ő a magyar ipar egyik oszlopa; hazánk ipari és gazdasági életének olyan auktoritású faktora, aminő még tiz nincsen, nem volt és nem is lesz.

Lateiner családból származik; szülei elszegényedtek és ő kénytelen volt ipari pályára lépni. Mesterségét a Spitz J. budapesti cégnél tanulta és 1878-ban felszabadulva, külföldön és Budapesten képezte tovább magát a kesztyűs szakmában. Cégét 40 éve, 1889-ben alapította. Mint kesztyűs mestert külön bemutatnunk őt sem a magyar, sem külföldi iparosvilágnak, sem pedig a közönségnek nem szükséges. Fogalom az ő neve, európaszerte ismert szakmai név, egy darab magyar ipar.

Testületünknel Pikler Menyhért 1890-ben számvizsgáló lett. Azóta mindig előkelő tisztséget viselt a testületnél. Huszonöt évig volt testületünk alelnöke. 1895. óta pedig a kesztyűs szakosztály elnöke. Ezen minőségében minden maradandó, a kesz-

tyűs ipar érdekében tett intézkedés, minden eredmény az ő nevéhez fűződik. Volt az állami kesztyűvarrótelepnek elnöke, ahol a magyar kesztyűvarró-oktatás kifejlesztése kizárólag az ő érdeme. A kommun alatt megvédte a magyar kesztyű iparosság gépeit a szocializálástól. A kommun után szükségessé vált a magyar kesztyűs iparnak új alapokra való fektetése, mert bőr külföldről nem volt behozható; devizákat kellett szerezni a kesztyűs iparnak: mindezt eredményesen ő végezte el. Később elérte azt, hogy a kesztyűbőrhöz nem kellett behozatali engedély, a kesztyűt varrás végett külföldre kellett küldeni és ehhez kikészítési engedélyt szerezni: e téren minden könnyítést ő vitt keresztül. — 50%-os bőrvámkedvezményt kapott közbelépésére a kesztyűs ipar.

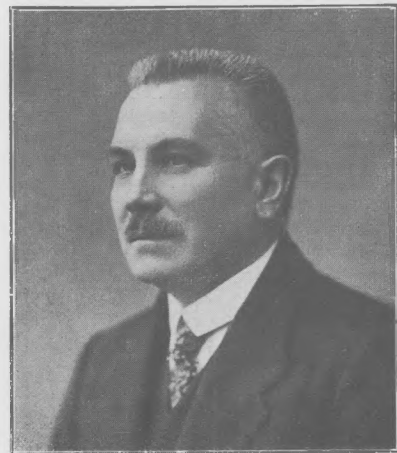
Mint az ipartestületi hitelszövetkezetnek éveken át alelnöke, igen sok előnyt biztosított a tagok részére.

Pikler Menyhért a budapesti kereskedelmi és iparkamara tagja, kamarai vizsgálóbizottsági elnök. Nevezetesebb kitüntetései: ezüstérem (országos iparegyesület, Budapest, 1897.), ezüstérem (nemzetközi világkiállítás, Párizs 1900.), aranyérem (országos kiállítás, Pécs 1907.)

Pikler Menyhért huszonöt éves szakosztályi elnökségének emlékére emlékérem készült és a jubileumi ünnepségen, amelyet tiszteletére akkor rendeztek, a ministerium, kamara, iparegyesület és ipartestület is részt vettek.

A magyar ipar történetének lapjain kevés olyan név tündöklök, mint a Pikler Menyhérté. Az ő neve fényt vet egész testületünkre. Hálával tartozunk neki, hogy közénk tartozónak tartja magát és hogy megengedi, hogy Vele dolgozhassunk.

PITZL GYÖRGY előjárósági tag: A régi, patriarchalis gárdához tartozó Pitzl György 1879. évben született Budapesten. Édesapja karnagy volt, amely körülmény nevelésén is meglátszik, mert ő maga is kitűnő zenész, magas zeneirodalmi képzettséggel bír. Pitzl György mégsem választotta életpályául a zenei pályát; kora gyermekkorától kezdve nagy hajlandóságot érzett a bőröndös ipari pálya iránt. Budapesten absolválva tanulmányi éveit, kedves mesterségével kezdett foglalkozni. Több mint három évtizede van a szakmában. Neves, kitűnő cégét ő maga alapította mintegy negyedévszázaddal ezelőtt. Pitzl György neve maga olyan, hogy bővebb jellemrajzra személye nem szorul: nemes karakter, a fegyelem és pontosság mintaképe, áldozatkész, jó kolléga, akinek műhelye egyike a legszebb magyar bőröndös műhelyeknek és aki egyike azon magyar bőröndös iparosoknak, akik a legszebb, legjobb árut készítik. Kollegiális érzése a tisztas magyar iparos becsületérzésével párosul: soha nem engedte a tisztességtelen konkurenciát érvényre jutni, a legerősebb támasza a szakmabeli árnívónak.

Számos szakmai érmén és kitüntető oklevelén felül a kartársak részéről is elismerő megbízatásokban részesült. Nemcsak előjárósági és a szakosztálynál választmányi tag, hanem a testületi segédvizsgáló és békéltető bizottságok tagja is. Kitűnő tanoncképző; nagynevű mesterek kerültek ki az ő keze alól. Olyan nevek viselői tanultak nála, mint Székely Bertalané, Tóth Józsefé stb. Pitzl György az iparos mester eszmei megtestesítője. A mai korszellem az olyan ideális iparos nevelést, a szakmának való lelkes odaadást, amelyek az ő sajátjai, már alig ismeri. Ő megszemélyesítője egy szép multnak, egy munkás békebeli karakternek, amelynek nemes patináját ma már csak itt-ott, — elvétve látjuk, de amelyet csodálni és tisztelni nem szününk meg soha sem.

POLGÁR HUGÓ szakosztályi elnök, elöljárósági tag: A bőrdíszműves szakosztálynak 1917. év óta kis megszakítással elnöke Polgár Hugó, akinek életét ismertetni nem mindennapi feladat. Tetteiben, alkotásokban gazdag élet ez; messze túlnő egy rövid életrajz keretein az az anyag, amelynek feldolgozására szükség volna, hogy csak megközelítőleg is hű képét adjuk kiváló egyéniségének. 1888. évben született Budapesten. Iskoláit Budapesten elvégezvén, mint fiatal ember került a szakmához és nemsokára annak legkiválóbbjai közé lépett. A háborút a fronton küzdötte végig, majd hazatérve óriási energiával és törhetetlen kedvvel látott hozzá már akkor is neves és ismert üzlete felvirágoztatásához.

Polgár Hugó a bőrdíszműves ipar Magyarországon való igazi fejlődésének valósággal letéteményese. A tanoncképzés és a munkások tovább képzése terén egyike a legkiválóbbaknak hazánkban. Állandó nexust tartott fenn a külfölddel; Párizsban is volt üzeme. A kifinomodott izlés mestere ő. A bőrdíszműves iparnak hazánkban való népszerűsítése is Polgár Hugó érdeme.

A szakmabeli közérdekű kérdések iránt a legnagyobb érdeklődést és lelkesedést tanúsítja. A szakma nagyon sokat köszönhet neki: mindenütt ott van, ahol a bőrdíszműves ipar érdekeit képviselni kell. Szava döntő súllyal bír szakmai kérdésekben. A tettek embere Polgár Hugó: a szakma vívmányai közül nem egy fűződik az ő nevéhez.

Székház alapunk megteremtésében igen nagy része volt. Költséget és fáradságot nem kimélve áll mindig az élén ama mozgalmaknak és ünnepségeknek, amelyek a székház eszméjét szolgálják. Székház-bájlaink anyagi és erkölcsi eredményei is legelsősorban az ő agilis működésével kapcsolatosak.

A legnagyobb magyar bőrdíszműárúgyár tulajdonosának, a bőrdíszműves szakosztály érdekeiben dús elnökének, Polgár Hugónak érdemszerint való méltatásához tollunkat nem érezzük eléggé erősnek. A magyar ipar történetének íróira fog hárulni a hálás feladat, hogy ezt a munkát elvégezzék.

POLLÁK LIPÓT előjárósági tag: Az ipartestületi jótékonyág terén a legnemesebb példával Pollák Lipót kesztyűs és sérvkötész mester jár elől. A munka embere ő; felesége fáradhatatlan munkatársa s leánygyermekait is iparára nevelte. 1879. évben született Komáromban, iparos családból. Itt is végezte tanulmányait. Szakmájában közel 40 éve működik, cége, amely saját alapítása, huszonhat éve áll fenn.

Pollák Lipót testületünk ama sokat szenvedett tagjai közé tartozik, aki minden csapás és szerencsétlenség dacára, óriási energiával, hangya szorgalommal és kiváló szakértelemmel mindig az elsők közé küzdötte fel magát. A Lemberg visszavételéért vívott harcokban, valamint a Bruszilov-féle támadás visszaverésében az első sorokban, bátran küzdött. A harctéren súlyosan megbetegedett és hazakerülve, az állami művégtaggyárban teljesített kitünő szolgálatot. De következett az u. n. proletárdiktatura. A nemesen gondolkozó, jótékonyágáról közismert Pollák Lipótot teljesen kifosztották. De ő nem csüggedt, a rémuralom megszűnése óta ismét régi virágzó üzletében dolgozik a köz és családja javára.

Előjáróságunk egyik legrégebbi tagja, a kesztyűs szakosztálynál választmányi tag. Mély altruisztikus érzésére mi sem jellemzőbb, minthogy a Mikéfe újból való szervezésében tevékeny részt vett, az egyesület gazdai tisztségét évekig követendő például szolgáló lelkeséggel és odaadással töltötte be és jelenleg is a Mikéfe igazgató választmányának tagja.

Pollák Lipót testület-lelkestül a szakmáé. El sem lehet képzelni kesztyűs és sérvkötész szakmai mozgalmat, amelyben tevékenyen részt nem venne. A vezéri szerepre hivatott férfiú csendben, szerényen huzódik meg a háttérben; nem törekszik elismerésre, jutalomra.

Példás családi életében és kartársai példa nélkül való őszinte tiszteletében és szeretetében találja meg igazi jutalmát.

Az emberi irigység, intrika, rosszakarát nem érnek fel hozzá. Tisztes személyét csak barátság veszi körül és emeli őt arra a piederstálra, amelyen méltó helye van.

POLNAUER BÉLA előjárósági tag: Midőn kezünkbe vesszük a tollat, hogy Polnauer Béláról megemlékezzünk, őszintén kell sajnálnunk, hogy míg egyrésről cikkünknek quantitás szempontjából határ van szabva, másrésről képtelenek vagyunk e színes, sokoldalú egyéniség markáns, egészen való lefestésére. Képtelenek, mert Polnauer Béla valóban egyéniség, akinek nincsenek száraz életrajzi adatai, akire nem illenek a szókincsünkben lévő kopott dicsérő jelzők. Ő valaki más: ritka szerencsés keveréke az iparosnak és kereskedőnek az intellektuallal; ő egy polihistor iparos és egy iparos polihistor. Kisérjük meg, némiképen is vissza-tükröztetni személyiségét.

Az 1886. évben született Polnauer Béla érettségi vizsgálatának letétele után kilenc évig magántisztviselő volt. Ezután lépett a bórdíszműves szakmára. Szárnyaló, minden szabadságért és önállóságért lelkesedő énje a szabad pályára vonzotta. És hogy inkább ez a néki való hivatás, azt be is bizonyította. Ma úgyszólván a legelőkelőbb vevőkörrel rendelkező magyar bórdíszműves, aki kiváló kereskedelmi koncepciója folytán szinte egyedülálló egyesítője az elsőrangú ipari és kereskedelmi szakférfiúnak. Az erős akaratú emberek közé tartozik, aki tűzön-vízen keresztül meg van győződve elveinek és terveinek céltudatos és helyes voltáról és akit az események legtöbbször fényesen igazolnak. A kartársai és a munkásság körében közismert, ellentmondást nem tűrő energiája, vasakarata és szigorúsága méltán nagy népszerűsége emelték. Kitérő humora, vérbeli és szakmabeli író is gyakran túlhaladóan kitérő irány, kivételes szónoki képessége mind olyan tulajdonságok, amelyek nemcsak szakmájában, de általánosságban is messze az átlag fölé emelik egyéniségét.

Ezt a kivételes embert, — bár valóban nem a hívságok barátja, — igen szép kitüntetések érték úgy a polgári, mint katonai pályáján. Aranyokmány, ezüst díszérem egymást követik, mint tartalékos tiszt signum laudis nyer el a kardokkal és Károly csapatkeresztet. Az előjáróság egyik legelőkelőbb tagja, volt szakosztályi elnök. De szakmáján kívül is honorálják európai látókörű egyéniségét: a belvárosi polgári kör választmányi tagja és a pesti izraelita hitközség fiúárvaháza volt növendékei egyesületének elnöke.

Et nunc venimus ad fortissimum: székházunk alapjának egyik megteremtője ő.

Aki ismeri Polnauer Bélát, tudja, hogy az elmondottakkal voltaképpen alig adtuk halvány képét eme, még a legkiválóbbak közül is kiváló férfiú egyéniségének.

REINER VILMOS előjárósági tag: A 33 %-os katonai hadirokkant Reiner Vilmos Budapesten, 1893. évben született iparos családból. Iskoláit is itt végezte el. 1905. óta van a szakmánál, többek között az állami művégtaggyárnak volt éveken át művezetője. A kiváló szakférfiú nem egy kiállításon nyert érmet, vagy oklevelet, így az embervédelmi kiállításon és a kézműves ipari tárlaton magas kitüntetésekben részesült. A háborúban súlyosan megsebesült és a Károly csapatkeresztet nyerte el.

A kitünő kötszerész előjáróságunk tagja és a kötszerész szakosztály agilis alelnöke. Lelkes, nagy szervező képességű férfiú, akinek buzgó igyekezete eképen összetartani szaktársait, hogy a szakma érdekei ellen intézett számtalan támadás ellen tömött sorokban vonulhassanak fel. Hisszük, hogy az ifju kötszerész szakosztály tettekreász alelnökének eme igyekezete teljes mértékben sikerülni is fog.

Fiatalkora dacára elsőrangú tanoncoktató. Már mint mesterek is dolgoznak, akik az ő keze alól kerültek ki. Vakon és csendben jótékony; nem lesz kedvére bizonyára az sem, ha eláruljuk róla, hogy lemondott rokkantsági díjáról is, noha két keze nehéz munkájával keresi rokkant létére a maga és családja kenyerét. A „Mikéfé” tanoncotthonának előjárósági tagja és eként nemes, szakmájával kapcsolatos jótétemények előidézője. — Hazafiúi mély érzések hatják át a hazáért egészségét és munkabírását áldozó férfiú lelkét. Eme nemes erényét volt módunkban okmányilag is megállapítani. A jelenlegi kormány Reiner Vilmost, aki az állami művégtaggyárnál a kommunizmus alatt a gyár érdekében kiváló, hazafias szolgálatokat tett, megleghangú elismerő levéllel tüntette ki.

A Reiner Vilmos mentalitása, önzetlen hazaszeretete, két munkáskeze lebegjen minden szebb jövőt kívánó magyar iparos előtt, követendő példa gyanánt!

SCHMIDT OTTÓ előjárósági tag: A testben-lélekben magyar Schmidt Ottó nyerges- és szijgyártó-mester 1876. évben született a csehországi Fleissenben. Iparos családból származott és szívvel-lélekkel adta magát mesterségére. Évekig tanult, — iskoláinak Budapesten való elvégzése után külföldön. Bejárta Németországot, Svájcot, Belgiumot, Franciaországot és Hollandiát és a világlátott, sokat tapasztalt iparos kiváló, teljes szakmai tudásával tért vissza Magyarországra. Kitünő képes-ségeiről elismerő levelei, oklevélei és érmei tanuskodnak.

Negyven éve van immár a szakmában. Eleinte bátyjával, Schmidt Miksával, a nagynevű Rákóczi-úti cég tulajdonosával, kiknek vevőköre a mágnesvilágból került ki, volt tizenhárom évig társas viszonyban, később különvált és egyedül vezeti jelenleg is üzletét.

Schmidt Ottónak ipartestületünk életében hervadhatatlan érdemei vannak. Igen régi előjárósági tag és a szijgyártó szakosztály volt alelnöke, jelenleg választ-mányi tagja. Kevesen tudják róla, amit a szerény, csendes szijgyártó mester bizony büszkeséggel emlegethetne: hogy ipartestületünknek a kommunizmus alatt való socializálását ő akadályozta meg. Ha testületünk érdekében soha mást nem tett volna, csak ezt, már is örökké emlékezetes volna szemé-lye annaleseinkben. Azonban Schmidt Ottó más nagy érdemeket is szerez testületünk munkájában. Bár maga is küzd, — hat gyermekes családapa lévén, — szakmája legujabbkori nehézségeivel, nem mulasztana el egyetlen alkalmat sem, hogy testületi vagy szakmai ügyben ne működjék eredményesen közre. Soha sem vindikál magának vezető pozíciót, megelégszik a kivívott eredménnyel, címet, rangot, jutalmat nem kér. Mint a szijgyártó szakosztály volt alelnöke, számos üdvös intézkedés fűződik nevéhez, amelyek mindenkor könnyítettek nehéz helyzetbe jutott iparos társain. Schmidt Ottó örült annak, de amint tehetette, még az alelnöki pozíciót sem tartotta meg, annyira nem hiva a dekorumoknak.

Schmidt Ottó a közlegény rangját választja, de vezéri terheket vállal magára és vezéri problémákat old meg. Vezérnek kijáró tisztelet is illeti meg őt.

SCHNELLER ÖDÖN előjárósági tag: A jellemes, magas szociális képzettségű Schneller Ödön, 1871. évben, Szolnokon született. Eredetileg könyvkötőnek készült, de minthogy ebben a szakmában foglalkozást nem kapott, dobozgyári szabász lett. 1886—1888-ig könyvkötő tanonc, 1889—1907-ig segéd volt. Már mint tanonc többször kitüntetésben részesült kiváló szakmabelisége és szorgalma folytán. Cégét 1907. évben alapította, amely azóta is egyéni cég és az ő tulajdonát képezi. A szakmában előzetesen mint dobozgyári művezető működött.

Schneller Ödön gyárára egy pillantást vetni elég, hogy annak berendezéséből, felszereléséből a gazdára következtessünk. A legkitünőbb, a legmodernebb külföldi gépek, tökéletes technikai felkészültség, európai nivójú munkásvédelmi felszerelés, hatalmas, áttekinthető rendben lévő anyagraktár. Ilyen üzemet csakis alapos, nagyképzettségű és világlátott mester tarthat fenn, aki a gazdaság, a kereslet és kínálat minden törvényével, szabályával teljesen ismerős. És valóban Schneller Ödön ilyen mester, sőt alig hinnők, hogy iparos őt modern ipari képzettség, gazdasági tudományos felkészültség terén felülmúlja.

Schneller Ödön is sietett a világháborúban hazafiúi kötelességét teljesíteni és bevonult katonának. Üzeme azalatt tovább működött; azonban a kommün alatt be kellett csuknia üzletét. A rémuralom után gyárának regenerálásához fogott, ami teljes mértékben sikerült is.

Nagyon nagyon sokat köszönhet néki a magyar ipar, de ő minden rang, cím, állás elől mereven elzárkózik. Családjának és szakmájának él csupán. Ez utóbbinak mint előjárósági tag és mint a dobozkészítő szakosztály alelnöke.

Schneller Ödönről mindenki tudja, hogy a testület ügyeihez való hozzászólásai igen nagy sullyal bírnak. Nincs közgyűlés, vagy előjárósági ülés, amelyen szavainak ne volna döntő jelentősége. Beszédei a pedáns, művelt, olvasott és körültekintő férfiú szavai, aki gondosan ügyel lényegre, formára egyaránt. Kitünő szónok. Schneller Ödön nem mindennapi iparostípus. Nagy műveltségű európeér, aki bárminek születik, bármely pályára lép, azon nagy eredményeket ér el. Első sorban dobozkészítő iparunknak válik hasznára, hogy ez a kitünő férfiú ezt a pályát választotta életpályájául.

SCHWEIGER JAKAB számvizsgáló bizottsági tag: A legrégebb magyar könyvkötészetnek, a Nuofer könyvkötő cégnek társtulajdonosa. A céget 124 évvel ezelőtt alapította Nuofer Jakab; alapítása óta szakadatlanul a Lipótvárosban van.

Schweiger Jakab Sátoraljaujhelyen 1882. évben született kereskedő szülők-től. Felsőkereskedelmi érettségi vizsgálatának letétele után eredetileg banktisztviselői pályán működött. Tizennyolc évi tisztviselői pálya után az ipari pályára lépett és tizenegy évvel ezelőtt társával, a kitűnő Gerő könyvkötő mesterral együtt átvette a régi, hirneves Nuofer céget. Ez a cég a legkitűnőbb mestereket nevelte a magyar könyvkötészetnek; a legnagyobb gyárak és intézmények szállítója volt és azoknak igényeit mindenkor a legmesszebbmenő módon kielégítette.

Régi, konzervatív vezetése azonban mindaddig, amíg Schweiger Jakab és társa át nem vették a céget, — megakadályozta a modernebb időkhöz képest való, természetes fejlődésében. Schweiger Jakab csodával határos energiával vezeti a cégnak úgy ipari, mint kereskedelmi ügyeit. A cég mintakollekciói nemcsak hogy kiszorították, de izlés és csín dolgában felül is múlják a külföldi kollekciókat. Kimondott sortiment munkája igaz disze a magyar könyvkötő iparnak.

Schweiger Jakab nagyműveltségű, igazi nyugateurópai nivót képviselő iparos, aki épen ezen tulajdonságainál fogva vezető szerepre hivatott testületünk életében is. Igaz köszönettel tartozunk neki azért, hogy ezt a szerepet nagy lelkesedéssel be is tölti. Szeretettel és odaadással látogat fel körünkbe, hogy a számvizsgáló nehéz tisztjét a tanult szakember széles látókörével ellássa. A régi, patinás pesti cég felvirágoztatója nemcsak saját üzletének fejlődésén dolgozik lankadatlan buzgalommal, de kartársainak, testületünknek üdve is mindenekelőtt való számára.

Ez évi közgyűlésünk valóban szerencsésen választott, amidőn Schweiger Jakabot állására megválasztotta. Saját magát tisztelte meg e tényével és bizonyosságot tett arról is, hogy a „megfelelő embert megfelelő helyre“ elvének fontosságával teljesen tisztában van.

SZÁNTÓ BERTALAN előjárósági tag: Szántó Bertalan markáns egyéniségének lefestése hálás feladat. E megelégedett, kiegyensúlyozott életű férfiú, számtalan kitűnő tulajdonsága mellett, egy mindent átfogó, őszinte emberi és mégis oly kevesekben feltalálható főhajátsággal rendelkezik: jó ember. Jó ember a szó legnemesebb értelmében, mindenkinek jótakaró és jóttevő ember; az ő jósága egy megtisztult magasabb erkölcsi világnézet természetszerű folyománya.

Szántó Bertalan Abaujszántón született 1886. évben. Édesapja pincemester volt, fiát gondos nevelésben részesítette, Miskolczon tanította, ahol az felsőkereskedelmi érettségit is tett. Wienben tanult ezenkívül és eredetileg nem ezen pályára készült. A háborúban mint tartalékos tiszt hősiiesen küzdött, a katonai érdemkeresztet nyerte el a kardokkal a vitézségi érem szalagján, a Károly csapatkeresztet és a sebesülési érmet. Hazatérve, pályáját megváltoztatta és ezen a ponton tűnik ki legelsősorban nagy emberi kiválósága. A fáradságtól és a harctéri szenvedésektől és viszontagságoktól elcsigázva, de nem megtörve, meglelt férfi korában tanulta meg a bórdiszműves mesterséget és annak ismeretében és művelésében oly magas nivóra emelkedett, mint a szakmában kevesen. Belvárosi üzletét az elképzelhető legelőkelőbb közönség keresi fel, árúinak izlése és finomsága a legkitűnőbb külföldi árucikket is maga mögött hagyja. Cégének egyedüli tulajdonosa; annak fejlődését barátai őszinte örömmel kísérik, mert kinek ne okozna örömet a jó barát, az őszinte jóakaró sikere?

Testületünknel előjárósági tag és a szakosztályi alelnökség diszes dekorumát is viseli. Hivatalai betöltésénél erélyes, nagyon határozott, energikus, szakosztályi kérdésekben férfias fellépésével döntő szava van. Mindig a legtisztább, eszmei igazság gondolata vezeti, de vágyai sohasem utópisztikusak, indítványai mindig a nagy gyakorlati érzékű szakférfiúié. Amit mond, javasol, ellentmondás nélkül válik határozattá, annyira plauzibilis, annyira igaz és helyes minden egyes gondolata.

Amerikai stilusú karrier külsőségeiben és eredményében; de szívben és lélekben magyar. Magyar, aminőből sohasem lehet elég e csonka hazában!

SZIKLA DÁVID előjárósági tag: Az ipartestület előjáróságának nestora. A nestor szó itt azonban nemcsak arra vonatkozik, hogy Szikla Dávid legidősebb előjárónk. Szikla Dávid személye tartalmat ad e szónak. — A tapasztaltság, a tekintély, a tudás, az önmérséklet, a finomlelkűség, az előzékenység, a nyugodt, higgadt megfontolás: ez a kötszerész és orvosi műszerész szakosztályi elnöke.

60-ik évében van, Vaszkán született. Wienben, Német- és Franciaországban tanult. Hosszú évtizedek óta önálló; neve fogalom nemcsak a fővárosban, de egész hazánkban, sőt külföldön is. Igen magas színvonalú üzeme van, a külföldi gyártmányokat kiszorította. Túlságos szorgalma és tudása révén az orvosi műszergyártást hazánkban felvirágoztatta. A külföldi gyártmányokkal nemcsak hogy felvette a versenyt, hanem azokat felül is múlta. A fejlődést csakis az állította meg, hogy a háború alatt az állami és városi üzemek igen nagy versenyt támasztottak és ezt az iparágat úgyszólván a legnagyobb fogyasztók monopolizálták. Ez ellen az állapot ellen küzd Szikla Dávid, nem önös céllal, hanem az egész

magyar szakiparosság érdekében és küzdelmét közismert aktivitása, kiváló képességei, egyéni szerénysége és önmérséklete segítségével győzelemre is fogja vinni. A szakiparosság bizalmának e tekintetben méltó letéteményese. Jótekonysága közismert, a szakmába szolidaritást, összetartást nevel. Egyéniségének patinás békebelisége, jó és nemes szive, nemcsak mint iparost, de mint embert is a legelsőek közé emeli. Számos kiállítási kitüntetés és aranyérmek, magas vöröskeresztes kitüntetések jutottak neki osztályrészül. Törvényszéki hites szakértő, a Mikéfé választmányi tagja.

Boldog, nyugodt ifjúság, meglegedett, céljához ért férfikor jutott osztályrészül Szikla Dávidnak. Az igazi harc, a mestersége eredményeiért való nemes küzdelem az ötödik X. után kezdődött számára. Egy munkás, a szenvedő emberiség érdekeinek szolgálatában eltöltött igaz élet legszebb jutalma lesz a kartársak számára általa kivivandó győzelem.

TENK LÁSZLÓ előjárósági tag: Az 1860. évben édesapja által alapított dobozgyárban 1900. óta egyedüli tulajdonosként dolgozik Tenk László. Budapesten 1876. évben született. Édesapja Tenk Sándor volt, akinek nemcsak üzletét, de testülete tünknel betöltött jelentékeny funkcióit is átvette. Tanulmányait Budapesten folytatta, azután édesapja üzletébe lépett.

Ez az üzlet nemcsak a főváros, de az egész ország legrégibb dobozgyára. Sokáig egyedül dolgozott ez a gyár és csak évtizedek után keletkezett mellette újabb. Mint egyik legrégibb pesti gyárüzemnek, igen előkelő vevőköre van. Rendes szállítója Tenk László az egyetemi nyomdának és a m. kir. földtani intézetnek. Mindennemű kereskedelmi és ipari célokat szolgáló dobozokat gyárt ezen legrégibb pesti dobozgyár.

Tenk László előjáróságunk régi tagja és a dobozkészítő szakosztály választmányi tagja. Ő épugy, mint Cserei József, ezen diszes dekorumokat mintegy örökölte édesapjától. De amint a kitünő bőrdösmesternél, úgy nála is megállapítható, hogy méltó utód került az előd helyére, aki nem az öröklés, de a rátermettség jogán tölti be tisztségét. A vezetőség igen tevékeny támaszt és segítő társat tisztel benne, aki patriarchalis, kiváló összeköttetései, cégének és személyének nagy respektabilitása folytán igen nagy hasznára van testületünknek.

Tenk László a több, mint félévszázados üzletében fiát is oktatja. Gondoskodott arról, hogy a régi jóhírű üzlet továbbra is családja kezén maradjon.

A legrégibb magyar dobozgyár tulajdonosa igen rokonszenves, komoly, nagyképzettségű iparos. Mindenkinek jó barátja, mindenki néki is jó embere; ellenségei nincsenek. Valódi úri modora nemcsak szakmatársai, de bárki előtt is közkedvelté tette. Számos jótékony egyesületnek, de különösen a Mentőegyesületnek hathatós támogatója.

Egy erkölcsi testület vezetőségének igazi nyeresége az ilyen férfiú. Büszkeséggel tölt el bennünket, hogy Tenk Lászlót magunkénak mondhatjuk.

UHRMANN REZSŐ számvizsgáló bizottsági tag: A testületünk kebelében tömörült szakmák egyik legszebbike: a diszműárú ipar magyarországi megalapítója. 1871. évben született Temesváron. Eredetileg könyvkötőnek készült. Temesvárott elvégezve a közép- és ipariskolákat, Münchenben segédeskedett. Hajlandósága azonban korán a speciális diszműárú-készítés felé vonzotta és Budapesten megtelepedve, eme szakmát itt meghonosította.

Uhrmann Rezső testületünknek talán legérdekesebb tagja. Csendes, szerény ember, akivel ha szemben áll az ember, nem is sejti a nagy művészt. Egyszerű kézműves könyvkötő iparosból lett kifejezett iparművész, aki a legcsudálatosabb fantáziával, a legtökéletesebb és legsokoldalúbb tervező képességgel dolgozik és munkáival a régi, középkori iparművészet alkotásaira emlékeztet. Amit készít: műremek és van olyan műve, amelyhez hasonlót csak muzeumokban, régiségtárakban, műkincsek között lehet találni.

Kiválósága, izlése, ügyessége már tanonckorában megnyilvánult; már akkor aranyérmet nyert munkájával. Világlátott ember, aki katonai szolgálata alatt haditengerész volt és mint ilyen is, ha szerét tehetette, világbolyongásai között izlését finomította, tapasztalatait gyarapította.

Hosszú éveken keresztül előjárósági tag volt és most a számvizsgálás nehéz tisztségét viseli; a könyvkötő szakosztálynál választmányi tag.

Ezt a kiválóan érdekes férfiút a legmélyebb vallásosság, a legtisztább emberszeretet jellemzi. A Regnum Marianumban kifejtett jótékonyága, a kartársai iránt érzett mélységes szeretet és becsülés kivételes karakterre vallanak.

Uhrmann Rezsőnek van még egy feltűnő, ritka tulajdonsága, amelyet különösképen meg kell becsülnünk a nagyképzetségű iparművészen. Uhrmann Rezső a leglelkiismeretesebb funkcionáriusa testületünknek, akit csak elképzelni tudunk. Naphosszat ül a testület irodájában, könyveket vizsgálva és minden iránt érdeklődve, ami ügyeinket érinti. Nem mindennapi kedvvel és türelemmel foglalkozik a testületi ügyekkel. A művész, aki fantáziájának melegével szokott dolgozni, nem riad vissza a rideg számok ellenőrzésétől és nemes odaadással munkálkodik hivatásával annyira ellenkező metierben, csakhogy a köz javára szolgálhasson.

A magyar diszműárú ipar megalapítója klasszikus érdekességű egyéniség, akiben csodálattal szemléljük a huszadik századbeli humanistát.

UNGER JÓZSEF előljárósági tag: Mikor Unger József 1904. évben Pestre jött, még Magyarországon az ostornyélkészítő ipar gyermekcipőben járt. Ő volt az, aki ezt az iparágat naggyá tette és ezzel a külföldi, csehországi és ausztriai árúk beözönlése feleslegessé vált. Unger József 1879. évben született a győrmegyei Gyarmat községben. Iskoláit Gyarmaton végezte, majd egyideig Wienben is tanult és Kispesten tevékenykedett. 1904-ben jött Budapestre. Ekkor alapította cégét, amely azóta is virágzóan fennáll. Hogy Unger József mennyire mestere szakmájának, mutatja az, hogy az udvarnak békében és a világháborúban állandóan szállított és azelőtt is, most is a legelőkelőbb körökből kerül ki vevőközönsége. A világháborúban ő is katonának vonult be; négy évig küzdött bátran a harctéren és bronz vitézségi érmet és Károly csapatkeresztet nyert el vitézségeért. Hazatérve, a kommun alatt menekülnie kellett; majd ismét üzletének felvirágoztatásához fogott és 1920. óta a kitüntetések, elismerő oklevelek egész tömegét nyerte el. Az 1925. és 1926. évi kézműves ipari tárlatokon egy-egy nagy aranyérmet, Az 1925. évi jászberényi faluszövetségi kiállításon nagy ezüst érmet kapott és 1928. óta ezüstkoszorús mester.

Társadalmi téren is igen előkelő szerepet játszik: az erzsébetvárosi keresztény kaszinó választmányi tagja, ugyancsak választmányi tagja a Keresztény iparosok országos szövetségének és a Baross szövetségnek. A fiatalkorúak bíróságánál felügyelő hatósági tag.

Ipartestületünkben, mint a hazai ostornyélkészítő ipar legkiválóbb művelője vezető szerepet tölt be. Értékes felszólalásai, közhasznú indítványai mindenkor egyhangú tetszéssel találkoznak.

Unger Józsefre mi sem jellemzőbb, hogy a rohanó technika által leszorított iparágának tudása, izlése, iparművészeti készsége és nagy szorgalma által fényt és becsületet tud szerezni. Ő annyira tisztában van szakmabeliségének fölényes, az idők fejlődésével is dacolni tudó voltával, hogy két fiát is erre a szakmára, utódjainak tanította ki.

Unger József ezüstkoszorús mester, egy kihalásra ítélt iparág nagy tudású orvosa, megmutatja, mire képes az erős akaratú, vasenergiájú magyar iparos. Aki a múlt szépségeiben gyönyörködni, azok viszatérésében hinni tud: kalapot kell, hogy emeljen előtte.

VALUSKA JÁNOS előjárósági tag: Valuska János ama markáns egyéniségek közé tartozik, akik ha történetesen Amerikában születnek és dolgoznak, kis takácstanoncból világcégek megalapítói, hatalmas trösztök elnökei lesznek. Hogy Valuska Jánosból mi lett eddig és mi lesz még ezután, az a territoriális lehetőségektől függ csupán, a mindenkori fogyasztóképessegtől: mert ami az ő személyét illeti, a boldogulni, érvényesülni tudás, gyors felfogó és áttekintő képesség, produkáló, alkotó készség szobrához modelként szolgálhatna. — 1873. évben született Besztercebányán. Fiatalkorában sok-sok viszontagságon, küzdelmen ment keresztül. 14 éves korától 23 éves koráig például sárban, hóban, sokszor üvöltő farkasok által üldözve járt mint takácstanonc munkahelyére, napi négy órát gyalogolva. Később papirkereskedő lett, majd huszonegy éves korában könyvkötő tanonc. Felszabadulása után még több hányattatáson ment keresztül, Budapesten, Selmeczbányán, majd Ausztriában vándorolt és sok nehéz év után, mint a Rigler József Ede r. t. alkalmazottja, később pedig munkavezetője állapodott meg.

Nagy, kenyérkereső elfoglaltsága mellett, mint munkás négy évig az iparművészeti iskolába járt esti tanfolyamra és börszobrászatot is tanult. Ennek a sokoldalú képzettségű, minden ipari szakma iránt a legmelegebb érdeklődéssel viseltető férfiúnak, kommunon, világháborún, családi megpróbáltatásokon keresztül, törhetetlen energiával sikerült elérnie, hogy a kézműves ipatról a gyártás terére léphetett. Mint könyvkötő mester, diszmű és reklámcikkáru gyáros, iparát oly magas nivóra emelte pontos és izléses kivitelű munkájával, hogy úgy a belföldi, mint a külföldi termeléssel sikerrel veszi fel a versenyt. Gyárában a példás és okos gazdálkodás nyomai látszanak; minden válfajú irodai és zsebnaptárt nemcsak külföldi, de speciális magyar motívumokkal gyárt és évről-évre újdonságokkal lepi meg a piacot.

Ez a nem is európai, de világviszonylatban is nagystilű iparos egyik disze előjáróságunknak, könyvkötő szakosztályi elnök és a könyvkötősegédvizsgáló bizottság elnöke. Okleveleinek, kitüntető érmeinek száma igen nagy. A könyvkötő mesterek védőegyesületének alapítója volt.

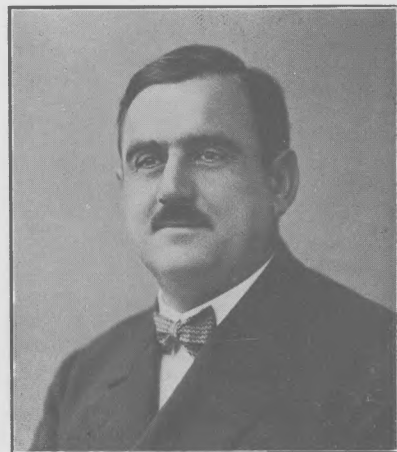
Messze, nagyon messze tart már Valuska János. De minő magasságban volna a kis besztercebányai takácstanonc, nem is kedvező, de legalább normális gazdasági viszonyok között? Mérhetetlen magasságban, aminő mérhetetlen az ő tudása, tettvágya és mindama tulajdonsága, amely ennek a magasságnak eléréséhez szükséges.

WEIGL JENŐ előjárósági tag: A Hungária szállóval szemközt, az előkelő Mária Valéria-utcában, fényes, elegáns bőröndös üzlet van. Mikor az ember belép, megcsapja a legelőkelőbb belvárosi üzletek patinás levegője. Weigl Jenő 1872. óta fennálló üzletében, a Weigl Antal cégnél vagyunk. Elegáns, magas úr Weigl Jenő a cég egyedüli tulajdonosa, az ősrégi, budapesti bőröndös Weigl család tagja. 1882. évben született. Tanulmányait Budapesten végezte, majd Francia-, Német- és Olaszországban volt tanulmányuton. Komoly, kitűnő ember, a pesti, patriarchális, belvárosi iparos megtettesítője, aki előkelő fellépésével, megnyerő úri modorával, nagy szaktudásával és általános műveltségével valóban hivatott arra a vezetőszererepre, amelyet a budapesti bőröndös iparban betölt.

Weigl Jenő előjáróságunk régi, közszeretetten álló tagja és a bőröndös szakosztály népszerű, kiváló szaktudású elnöke. Ezen minőségeiben legelső feladatának azt tartja, hogy kartársai jogos és méltányos igényei minden tekintetben ki legyenek elégítve, hogy mindenkinek jogos és méltányos kérése teljesüljön. Ez az altruisztikus vonás a legjellemzőbb Weigl Jenőre; ő a beérkezett, a tradíciókkal, fényes múlttal és jelennel bíró üzlet tulajdonosa a saját érdekét mindig figyelmen kívül hagyja, ha arról van szó, hogy gyengébb, nálánál jobban rászoruló kartárson segítsen. Ilyenkor nem ismer költséget, munkát, fáradságot. Addig nem nyugszik, amíg célját el nem érte.

Az ilyen férfiúra nem csoda, ha polgártársai a közfunkciók egész tömegét bizzák. A budapesti kereskedelmi és iparkamaránál a külföldi szakbizottság tagja, a Baross szövetség bőröndös szakosztályának elnöke, a kelenföldi kaszinó választmányi tagja, a lágmányosi kör háznagya. Számos jótékonsági egyesület adakozó, vezető tagja. Igen jelentős szakirodalmi munkássága is; szaklapunkban, a Magyar Műiparos-ban is számos, feltűnést keltő cikke jelent meg.

Weigl Jenőt nemcsak mi ismerjük mint kiváló, elsőrangú szakférfiút és előkelő magyar urat. Ennél fontosabb, hogy idegen forgalmi vevőkörrel rendelkezvén, ismerik őt a Budapesten megforduló legelőkelőbb idegenek is. Büszkeséggel tölt el bennünket az a tudat, hogy ezek az előkelőségek egy ilyen férfiún keresztül ismerik meg hazánk iparát és nagy megelégedéssel gondolunk rá, hogy a külföldre magukkal vitt impressiók közé a Weigl Jenővel való személyes érintkezés is tartozik.

Dr. SZEKERES RÓBERT ipartestületi jegyző: Budapesten, 1893. évben született, mint jónévű budapesti gyakorló ügyvéd fia. Tanulmányait Budapesten végezte. Mint elsőéves joghallgató a székesfőváros szolgálatába lépett és mint tisztviselő végezte el egyetemi tanulmányait. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra vonult be és a harctérre került, ahonnan mint főhadnagy került vissza és szerelt le. Háborús szolgálatait az arany érdemkeresztet nyerte el a vitézségi érem szalagján és a Károly csapatkeresztet; ezen kívül számos magasabb parancsnokságtól dicsérő elismerése van. 1918. évben tanácsi segédfogalmazó, 1920. évben tanácsi fogalmazó lett. 1924. októberében ipartestületünkhöz rendelte a székesfőváros polgármestere iparhatósági biztosi minőségben, amely állásáról 1929. március havában lemondott és szolgálatáért a székesfőváros tanácsának köszönetét kapta. Iparhatósági biztosi tisztségében a legteljesebb törvénytiszttelet, jogszeretet vezették és az ipartestületi érdekeket mindenkor a szíven viselte. Ezért 1929. március havában az ipartestület előljárósága őt egyhangúlag az ipartestület jegyzőjévé választotta.

Dr. Szekeres Róbert az ipartestület hivatalát vezeti és ebben a minőségében legfőbb feladatának az ipartestület anyagi helyzetének fellendítését tartja. Elkövet mindent, hogy a testület tagjainak gazdasági és hivatalos igényei a testület által mindenkor kielégíttessenek; pontosan ügyel az iroda hivatali ügymenetére és a vezetőségnek úgy adminisztrációs, mint jogi kérdésekben támogatására szolgál.

A nagy hivatali elfoglaltsága mellett élénk szakirodalmi működést is kifejt. Több szakmunkája között a legismertebb az „Az új ipartörvény kézikönyve” című munkája; a „Részvénytársaságok Ügyvitele” című közismert mű társszerzője volt. Régebben irodalmi és szociálpolitikai írói tevékenységet is kifejtett, amennyiben a Pesti Hírlapban számos gyermekvédelmi cikke, az Ujságban novellája jelent meg.

Dr. Szekeres Róbert a kommün alatt a vörösök fogságában Hajmáskéren és Székesfehérvárt napokat töltött és igen sokat szenvedett.

Szorgalma, ügyszeretete, jogérzéke és alapos közigazgatási jogi tudása segítségére vannak abban, hogy élete egyik főcélját: ipartestületünk virágzását a vezetőségnek elérni segítse.

Hisszük és reméljük, hogy terve, az ipartestület renaissancea — valóra válik.

ILOSVAI GÁBOR segédjegyző: Ilosvai Gábor 1895. évben született Budapesten, köztisztviselői családból. Nemsokára az érettségi vizsgálat letétele után a székesfőváros szolgálatába lépett; jelenleg számvevőségi főtitzt és a VI. kerületi számvevőségi osztálynál osztályvezető helyettes.

Ilosvai Gábor igen szorgalmas, gyors és nagy áttekintésű tisztviselő. Különösképp gazdasági tekintetben, az ipartestület anyagi rendje szempontjából nyert személyében a testület, amikor segédjegyzővé választotta.

Az ipartestület szorosan vett adminisztrációs munkája az ő vállaira nehezedik; amennyiben jegyzőnknek idejét az ipartestület nagy horderejű, elvi jelentőségű kérdéseinek megoldása foglalja le leginkább. És a kitűnő tisztviselő ezen súlyos és fárasztó feladatának minden tekintetben meg is felel.

Pénztárosunk igen erős támaszt nyer az ő számviteli tudása által. Tagdíj ügyek, könyvvételesek, tanonc- és segédügy, levelezés ama teendőik zöme, amelyeket el kell végeznie és ezen teendőit valóban tiszteletre méltó igyekvéssel is végzi el.

Főjegyzőnknek is igen tevékeny munkatársa és ebbeli minőségében is nagy meglelégedésre szolgál munkássága.

Tisztelettudó szives egyénisége méltó népszerűséget szerzett neki tagjaink körében. Szolgálatkészségéért mindenki kedveli, kellemes úri modoráért, őszinte és kötelelésttudó magatartásáért igaz megbecsülésben van része.

Elvonultattuk előttetek kedves olvasóim ipartestületünk multját és jelenjét. Láttátok régmúlt idők képét: ringattuk előttetek testületünk bölcsőjét, lefestettük gyermek- és ifjukorát és bemutattuk a negyvenéves jelent is, amely nehéz és fájó érzést támaszt szivünkben; hiszen féltőn aggódik minden igaz magyar hazája fájdalmas sorsáért, remegve félti minden dolgos magyar iparos a haza iparának jövőjét e szomoru béke szomoru napjaiban. Láthattátok: itt olyan férfiak állanak az élen, akik helyükön vannak, akik izzig-vérig átérzik, ismerik a magyar iparosság ezer baját, akik minden igyekezetükkel, éjt nappá tevő munkával fáradoznak a köz érdekében.

Kérdésünk az: van-e reményünk nemes céljaink elérésére? Veszendőbe mehet-e negyven év fáradságos, verejtékes munkája, siker fogja-e koronázni apáink boldogabb és a mi kevésbé szerencsés korunkban kifejtett tevékenységet? Kétségtelen, hogy a

számos tényező közül, amely egy erkölcsi testület vezetőjének buzgó munkáját céljához segíti, mindenek előtt is a legelső: a kormányzó faktorok jóindulatu megértése, támogatása és bölcs intézkedései. Mi hisszük és valljuk, hogy soha megértőbb, készségesebben támogató és bölcsőbb vezetőség nem intézte egy ország iparosságainak sorsát, mint hazánk mai kormánya. Tudva tudjuk, hogy minden kérésünk meghallgatásra, minden panaszunk orvoslásra fog ama férfiaknál találni, akiket államférfiúi bölcsességük és képességeik oly méltán állítottak az őket megillető helyre.

Hálával és tiszteletteljes megbecsüléssel tekintünk fel Rájuk, akiktől iparunk jövője, — rajtunk kívül — függ és akiknek kezében a legjobb helyen látjuk letéve sorsunkat.

Ne feledkezzünk meg hálás szívvvel fordulni ezen emlékezésnek szánt könyvecske lapjain azok felé sem, akik munkás kezünkbe a szerszámot adják, akik munkánk gyümölcsét felhasználják és akiknek érdeklődése további nemes kitartásra buzdít bennünket: a magyar fogyasztó közönség felé. Hogy a testületünkben tömörült

iparágak ma ama nivón vannak, amely világviszonylatban is figyelemreméltó: azt legelsősorban a magyar fogyasztónak köszönhetjük. Szeretettel köszöntjük más szakmai iparostársainkat és a magyar kereskedő világot is e sorokban. Ők is derék, hű munkatársaink, akik céljaink eléréséhez segítenek bennünket.

Ma még komor a hang, amely ajkunkon csendül, lemondó a gesztus, amely e szörnyű turáni átok feletti bánatunk miatt meg nem szűnő panaszainkat kíséri.

De ti, ifjabb nemzedék, amelyet ez emlékkönyv példái joggal és okkal serkentenek további munkára: ti ne feledjétek soha, ha e könyvet atyáitok asztaláról kezetekbe veszitek, hogy a húsz millió lakósú Nagy Magyarországnak vissza kell jönnie, hogy dolgos apáitokhoz csak akkor lehettek igazán méltók, ha a régi haza iparosai lesztek!

Valósítsátok meg kis világotokban egy örök mondás igazságát: egyesülésben az erő! Ne engedjétek lábra kapni a visszavonást, hallgassatok bölcs, korban és

szellemben idősebb vezetőkre, akik nem az ifju hév, de a megállapodott tapasztaltság és tudás szószólói!

A gondviselésbe vetett mélységes hittel nyujtom át e kis emléket a nyilvánosságnak és kérve kérek mindenkit, akit a magyar ipar sorsa érdekel: multja gyönyörködtet, jelene reménységbe ringat és jövője lelkesít: fogadja azt megértő, meleg szeretettel.

Budapest, 1929. év november havában.

Karczag Vilmos.

